Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

Najer Folksblat

פרייז 20 גראָשען

היינט 8 זייטען

נייער פאָלקסבלאַט

אונפּאַרטייאישע פּאָליטיש - געזעלשאַפטליכע טאָג - צייטונג

Nr. 22 (1015) | Łódź, Środa 26 Stycznia 1927 | פינפטער יאהרגאַנג | לאָדז, מיטוואָך כג שבט תרפ״ז. | Nr. 22 (1015)

אַדרעס פון רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: לאָדז, פּעטריקאָווער 21, טעל. 24-71 || Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 21. Tel. 24-71

שטורמישע זיצונג פון סיים

אינצידענטען ביי דער פראַגע וועגען די אַרעסטירטע דעפּוטאַטען.—דעפּ. וואָיעוואָדזקי אויסגעשלאָסען אויף אַ חודש פון די סיים-זיצונגען. — „די יודישע פאָדערונגען זענען חוצפּה׳דיגע”, זאָגט דעפּ. גלאָמבינסקי. — פאָרשלאַג וועגען אומצוטרוי צום סיים-מאַרשאַלעק.

וואַרשאַ, 25 (טעלעפאָניש פון אונזער סיים קאָרעספּאָנדענט). אויף דער היינטיגער סיים-זיצונג איז די פראַגע וועגען אַרעסט פון די 5 דעפּוטאַטען אונטער אַ שטאַרקען טומעל און סקאַנדאַלען פון עטליכע גרופּען אָפּגעשיקט געוואָרען אין דער רעגולאַמין-קאָמיסיע.

אין דער מיניסטאָרען-לאָזשע זיצען אַלע מיניסטאָרען. אַחוץ דעם מאַרשאַל פּילסודסקי. ס׳איז אויך דאָ דער יוסטיץ-מיניסטער מיישטאָוויטש. די גאַלעריע איז נישט איבעריג פול. צוליב פאָרזיכטיגקייט איז קיין סך פּובליקום נישט צוגעלאָזען געוואָרען.

נאָכ׳ן עפענען די זיצונג לייענט דער סיים-מאַרשאַלעק ראַטאַי אַדורך דעם פאָרשלאַג פון דער רעגירונג וועגען אַרויסגעבען דעם געריכט די 5 אַרעסטירטע דעפּוטאַטען.

דעפּ. סאָבאָלעווסקי. דער לעצטער פון דער ווייסרוסישער „הראָמאַדע” נעהמט אַ וואָרט, און פּראָטעסטירט געגען דער געוואַלטהאַט, וואָס איז באַגאַנגען געוואָרען בנוגע זיינע חברים פון האַלט, אַז דאָס איז אַ קאָמפּלעט געגען די נאַציאָנאַלע מינדערהייטען און אַ פּאָגראָם איבער דער ווייסרוסישער „הראָמאַדע”. דער רעדנער רעדט ווייטער וועגען דעם יוסטיץ-מיניסטער מיישטאָוויטש און רופט איהם אָן „אַדוואָקאַט פון דער צאַריצע יעקאַטערינאַ”.

דער מאַרשאַלעק רופט דעם רעדנער צו אָרדנונג.

דעפּ. סאָבאָלעווסקי טראָגט אַריין אַ פאָרשלאַג, אַז דער סיים זאָל בעשליסען תיכף צו בעפרייען די אַרעסטירטע דעפּוטאַטען.

דעפּ. סאָכאַצקי (קאָמוניסט) טראָגט אַריין אַ פאָרשלאַג אויסצודריקען אומצוטרוי דער רעגירונג פון מאַרשאַל פּילסודסקי.

מאַרשאַלעק ראַטאַי ערקלערט, אַז ער קען דעם פאָרשלאַג פון דעפּוטאַט סאָבאָלעווסקי נישט שטעלען צו דער אָפּשטימונג, ווייל דער סיים האָט נישט קיין רעכט צו פאָדערן די בעפרייאונג פון אַרעסטירטע, אַזאַ רעכט האָט נאָר דער סיים-מאַרשאַלעק. דער סיים האָט נאָר דאָס רעכט נישט אַרויסצוגעבען די דעפּוטאַטען דעם געריכט. אויב דער סיים איז דערמיט נישט מסכים, וועט געשטעלט ווערען אַ פאָרשלאַג וועגען אומצוטרוי צום סיים-מאַרשאַל.

עס בעקומט אַ וואָרט דער וויצע-פּרעמיער באַרטעל, ער ווערט בעגעגנט מיט אויסרופען: „חבר פון קאָסטערינג”, און אַנדערע. דער מאַרשאַלעק רופט די שרייער צו אָרדנונג.

וויציע-פּרעמיער באַרטעל: בנוגע די אַרעסטירטע דעפּוטאַטען איז פולשטענדיג בעוויזען געוואָרען זייער קאָמוניסטישע און אַנטי-מלוכה׳שע טעטיגקייט. דער יוסטיץ-מיניסטער האָט געהאַט די טרויעריגע פליכט צו אָקצעפּטירען דעם אַרעסט פון די 5 דעפּוטאַטען.

דעפּ. וואָרסקי רופט אויס, אַזוי האָט אויך געטען סטאָליפּין אין דער רוסישער דומע!

מינ. באַרטעל מאָטיווירט ווייטער דעם פאָרשלאַג פון דער רעגירונג, ווייזט אָן, אַז די אַקציע פון די אַרעסטירטע איז געווען אַ פאַרברעכערישע און זאָגט, אַז די רעגירונג וועט אויך ווייטער ליקווידירען יעדע פאַרברעכערישע טעטיגקייט געגען דער גאַנצקייט פון דער מלוכה.

דעפּ. וואָיעוואָדזקי שרייט: בעוויזען גיט אַהער! וואו זענען די בעוויזען?

סיים-מאַרשאַלעק: איך רוף אייך צו אָרדנונג. מיט אַריינטראָגען אין פּראָטאָקאָל.

דעפּ. וואָיעוואָדזקי: „קאַטאַריניאַזש”.

סיים-מאַרשאַלעק: איך שליס אייך אויס פון דער היינטיגער זיצונג און בעט אייך פערלאָזען דעם זאַל.

דעפּ. וואָיעוואָדזקי געהט נישט אַרויס און שרייט ווייטער.

סיים-מאַרשאַלעק: איך שליס אויס דעם דעפּ. וואָיעוואָדזקי פון 2 זיצונגען און בעט איהם פערלאָזען דעם זאַל.

דעפּ. וואָיעוואָדזקי ריהרט זיך נישט פון אָרט. און ווערט אויסגעשלאָסען אויף 3 זיצונגען, ווען דאָס העלפט נישט און דעפּ. וואָיעוואָדזקי געהט נישט אַרויס פון זאַל, שטעלט דער מאַרשאַלעק אַ פאָרשלאַג אויסצושליסען דעם דעפּ. וואָיעוואָדזקי פון סיים אויף אַ גאַנצען חודש. דער פאָרשלאַג ווערט מיט אַ מעהרהייט שטימען אָנגענומען, ביי בראַוואָ-געשרייען פון רעכטס און אַ געוואַלטיגער טומעל פון לינקס

ווען אין זאַל ווערט אַ ביסעל רוהיגער, ענדיגט זיין רעדע דער וויצע-פּרעמיער באַרטעל, ער זאָגט: די אַרעסטירטע דעפּוטאַטען האָבען מיט זייער טעטיגקייט אונטערגעגראָבען די יסודות פון דער מלוכה און אריינגעפיהרט אין אַ טעות די ווייסרוסישע בעפעלקערונג, פּרעמיער באַרטעל פאָדערט אָפּצושיקען די פראַגע וועגען אַרויסגעבען די דעפּוטאַטען דעם געריכט און דער רעגולאַמין-קאָמיסיע.

דער פאָרשלאַג ווערט אָנגענומען.

עס ווערט ערקלערט אַ הפסקה אויף 10 מינוט. בעת דער דאָזיגער הפסקה דאַרף אַרורכגעפיהרט ווערען די צערעמאָניע פון אַרויסטראָגען דעם אויסגעשלאָסענעם דעפּוטאַט וואָיעוואָדזקי.

די גאַלעריע פאַר׳ן פּובליקום ווערט אָפּגעשלאָסען, ס׳ווערען אויך אָפּגעשלאָסען די זשורנאַליסטען-לאָזשעס. ווען די געריכטס-דינער געהען צו אַרויסטראָגען דעם פערעקשטען דעפּוטאַט וואָיעוואָדזקי, זאָגט ער: „איך וועל נישט אַרויפלעגען מיין לאַסט אויפ׳ן פּראָלעטאַריאַט, איך וועל מיך דעריבער נאָר לאָזען נעהמען אונטער די אָרימס.

אויף אַזאַ אופן ווערט דעפּ. וואָיעוואָדזקי אַרויסגעפיהרט פון סיים-זאַל

נאָך דער הפסקה טרעט צו דער סיים צו בעטראַכטען דעם בודזשעט: דער רעפערענט דעפּוטאַט ביירקאַ האַלט, אַז דער בודזשעט איז צופיל אָנגעשרויפט, אַזעלכע גרויסע אויסגאַבען זענען נישט דערלאָזבאַר, דער רעפערענט איז אויך געגען דעם נייעם פּאָסט און טעלעגראַף-מיניסטעריום, וואָס איז לעצטענס געשאַפען געוואָרען.

(דעפּ. באַלין שרייט: מ׳דאַרף אַ שטאַנגע צו פּילסודסקי׳ס קאַשטאַנקעס.)

צו דער דיסקוסיע בעקומט אַ וואָרט דער ענדעקישער פיהרער דעפּוטאַט גלאָמבינסקי ער קריטיקירט דעם גאַנצען בודזשעט, זאָגט, אַז די שטייערן זענען צו גרויס און די רעגירונג האָט קיין שום פּראָגראַם נישט. רעדענדיג וועגען די נאַציאָנאַלע מינדערהייטען זאָגט גלאָמבינסקי, אַז די רעגירונג איז צו שוואַך בנוגע די מינדערהייטען, אַלע אָפּמאַכען מיט די מינדערהייטען זענען נישט אין הסכם מיט דעם כבוד פון דער מלוכה, רעדען קען מען נאָר מיט לאָיאַלע בירגער.

דעפּ. קאָזשיצקי: די רעגירונג איז נישט לאָיאַל צו די מינדערהייטען!

גלאָמבינסקי: די פאָרלאַנגען פון די יודען זענען חוצפּה׳דיגע. זיי דערגעהען שוין ביז אַ יודישען מיניסטעריום. די רעגירונג איז אויך צו שוואַך, זאָגט דער רעדנער אין קאַמף מיט די קאָמוניסטען.

די גענעראַלע דעבאַטע וועגען בודזשעט ווערט אָפּגעשטעלט ביז צו דער נאָהנסטער, זיצונג.

דער סיים-מאַרשאַלעק טיילט מיט, אַז דער אינערן-מיניסטער מאַראַטשעווסקי האָט זיך אָפּגעזאָגט פון זיין סיים-מאַנדאַט.

עס ווערען אַריינגעטראָגען פאָלגענדע דרינגענדע פאָרשלאַגען, פון די ענדעקעס: וועגען דער זיכערקייט פון די פּוילישע גרעניצען און אַז די רעגירונג זאָל אין פערלויף פון 14 טעג אַריינטראָגען אין סיים אַ געזעץ וועגען קאַמף מיט די קאָמוניסטען.

די נ. פּ. ב. (אונאָבהענגיגע פּויערים-פּאַרטיי) און די ווייסרוסען טראָגען אריין אַ דרינגענדען פאָרשלאַג וועגען אומצוטרוי צום סיים-מאַרשאַלעק פאַר זיין שטעלונג אין דער פראַגע פון אַרעסט פון די 5 ווייסרוסישע דעפּוטאַטען. מיט דעם ווערט די סיים-זיצונג געשלאָסען, די נאָהענטסטע זיצונג קומט פאָר מאָרגען (היינט) ביינאַכט, אויפ׳ן ערשטען פּונקט פון דער טאָג-אָרדנונג געפינט זיך די פראַגע וועגען אומצוטרוי פאַר׳ן סיים-מאַרשאַלעק.

שטימונג אין „קאָלאָ” פאַר אָפּאָזיציע

פרעגן. האַרטגלאַס וועט אַרויסטרעטען אין דער גענעראַל - דעבאַטע.

וואַרשאַ, 25 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט). היינט איז פאָרגעקומען אַ זיצונג פון יודישען „קאָלאָ”. עס איז בעטראַכט געוואָרען די פראַגע וועגען פונאַנדערטיילען די רעדעס צום בודזשעט פון פערשידענע מיניסטעריומס.

אויף דער זיצונג איז נעשפּילט געוואָרען אַ ברוגז-שפּיל און ס׳איז נישט בעשטימט געוואָרען קיין איין רעדנער צו די בעזונדערע בודזשעטען. ס׳איז נאָר בעשלאָסען געוואָרען, אַז ביי דער גענעראַל - דעבאַטע זאָל אַרויסטרעטען דער פּרעזעס האַרטגלאַס.

די אַלגעמיינע שטימונג אין „קאָלאָ” איז אָבער אַזאַ, אַז ס׳זאָל אָנגענומען ווערען אַן אָפּאָזיציאָנעלע שטעלונג בנוגע דער רעגירונג דערפאַר, ווייל זי האָט נישט געהאַלטען קיין איין הבטחה, וואָס זי האָט געגעבען די פאָרשטעהער פון „קאָלאָ”.

הפּחשה פון דעפּוטאַט אייזענשטיין.

וואַרשאַ, 25 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) דעפּוטאַט אייזענשטיין לייקענט אָפיציעל אָפּ די ידיעות, אַז ער זאָל האָבען איינגעגאַנגען אויף הנחות בנוגע דער וואַהל-אָרדינאַציע צו די האַנדעלס-קאַמערען.

יודישער פאָרשטעהער אין אַנקעטע - קאָמיסיע.

וואַרשאַ, 25 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) ווי מיר דערוויסען זיך האָט די רעגירונג צוגעזאָגט, אַז אין דער אַנקעטע-קאָמיסיע צו פאָרשען די פּראָדוקציע-קאָסטען וועט אויך בעשטימט ווערען אַ פאָרשטעהער פון צענטראַלען יודישען סוחרים-פאַראיין.

טעלעפאָן וואַרשא—מאָסקווע.

מאָסקווע, 25 (ספּ. טעל.) די אַרבייטען אַרום דער טעלעפאָנישער פערבינדונג צווישען וואַרשאַ און מאָסקווע זענען שוין כמעט אינגאַנצען פערענדיגט, די פערבינדונג וועט פאָרקומען דורך דער מינסקער טעלעפאָן סטאַציע.

הונגער-שטרייק פון די אַרעסטירטע דעפּוטאַטען.

וואַרשא, 25 (טעלעפאָניש פון אונזער סיים - קאָרעספּאָנדענט) מאָרגען (היינט) קומט פאָר אַ זיצונג פון דער רעגולאַמין - קאָמיסיע, אויף וועלכער עס וועט בעטראַכט ווערען די פראַגע וועגען אַרויסגעבען דעם געריכט די 5 אַרעסטירטע דעפּוטאַטען.

וואַרשאַ, 25 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) אין לוקישקער תּפיסה אין ווילנא איז אויסגעבראָכען אַ הונגער-שטרייק פון די פּאָליטישע אַרעסטאַנטען, ס׳הונגערען אויך די אַרעסטירטע דעפּוטאַטען.

בלב מלא צער ויגון הננו מודיעים על האסון הגדול שקרנו בהלקח מאתנו בשנת הששים והששה לימי חייו פאר ראשנו, האיש החסיד והישר באדם במדותיו ובמעלותיו נ. ע.

מנחם מענדיל בערכשטיין

ב״ר דוב בעריש ז״ל

(מגזע אדומו״ר מקאצק זצ״ל).

הלוי׳ תהי׳ היום, ביום ד׳ כ״ג שבט בשעה 2 אחה״צ מבית האבל קילינסקי 42

המודיעים בצער עמוק

אשתו, בניו, בנותיו, חתניו, כלותיו ונכדיו.

601

די כינעזישע פולווער-פאס.

ענגלאנד מעלדעט אפיציעל וועגען בעוואפענטער אינטערווענץ אין כינע.—קאנטאנער רעגירונג ערקלערט די פערנומענע פראווינצען פאר אומאפהענגיג.—פערשטארקטע סאוויעטישע ארמעע ביי דער גרעניץ פון מאנדזשוריע.

ר ו י ם, 25. (ספ. טעל.). דער ענגלישער אמבאסאדאר האט איבערגעגעבען א צירקולאר-נאטע, וועלכע די ענגלישע רעגירונג האט פונאנדערגעשיקט צו אלע רעגירונגען. די נאטע איז נוגע די איצטיגע לאגע אין כינע און לעגט פאר צו געבען ווייטערדיגע קאנצעסיעס די כינעזער. אויב אבער די דאזיגע הנחות וועלען נישט אנגענומען ווערען, דאן וועט ענגלאנד אינטערווענירען בעוואפענטערהייט.

ל א נ ד א ן, 25. (ספ. טעל.) די קאנטאנער רעגירונג האט ארויסגעלאזט א מאניפעסט, אין וועלכען עס ווערט ערקלערט די אומאבהענגיגקייט פון די פערנומענע פראווינצען פון יעטוועדע השפעות מצד פרעמדע מלוכות.

ל א נ ד א ן, 25 (ספ. טעל.) דאס קריגס-מיניסטעריום האט ארויסגעלאזט א בעפעהל צו די רעזערוויסטען, וועלכע זענען אין משך פון די לעצטע צוויי יאהר בעפרייט געווארען, זיי זאלען זיין גרייט צו יעדען רוף צו געהן אין מיליטער.

אין קאלקוטא (אינדיען) איז מאביליזירט געווארען די 20-טע בריגאדע.

מ א ס ק ו ע, 25 (ספ. טעל.) צוליב דער דראהענדער לאגע ביי דער גרעניץ פון מאנדזשוריע האט דער גענעראל-שטאב פון דער רויטער ארמעע בעשלאסען צו שיקען צו דער גרעניץ א פערשטארקטע ארמעע פון 20 טויזענד מאן.

ווער קאן בעקומען א הנחה-פאס פיר אויסלאנד?

וו א ר ש א. 25 (טעלעפאניש)

ווי בעקאנט, קאנען אונטערמעגליכע פערזאנען בעקומען אויסלענדישע פעסער פאר א הנחה-פרייז. ביז איצט זענען די ענטשפרעכענדע בעשייניגונגען פון אונפערמעגליכקייט ארויסגעגעבען געווארען פערזאנען, וועלכע האבען פערמאגט נישט מעהר ווי 20.000 זלאטעס און וועלכע האבען געמאכט א אומזאץ אין זייערע אונטערנעהמונגען אויף נישט מעהר ווי 15.000 זלאטעס (לויט די ידיעות, וואס עס האט געהאט דער שטייער-אמט ביים בערעכענען דעם אומזאקשטייער).

איצט האט דאס פינאנץ-מיניסטעריום געהעכערט די גרענעץ פון דעם פערמעגען פון 20 טויז. ביז 30 טויז זל. גלייכצייטיג האט דאס מיניסטעריום פארגעלעגט דער געהעריגער מאכט, אז ביים ארויסזאגען איהר הסכמה אויף ארויסצוגעבען עמיצען א בעשייניגונג אויף א הנחה פאס זאל מען זיך ריכטען אויסשליסליך מיט דער דאזיגער נארמע און אויך מיט דער פארשריפט פון יולי 1926, וועלכע שטעלט פעסט די דאזיגע גרעניץ לויט דער סומע פון יאהר הכנסה אין דער הויך פון 7 200 זלאטעס פאר איינצעלנע פערזאנען און 9.600 פאר די, וואס האלטען אויס משפחות. דער אומזאץ וועט נישט גענומען ווערען אין חשבון, ווייל זעהר אפט האט א אונטערנעהמער געמאכט א גרויסען אומזאץ און דאך געבליבען אונפערמעגליך צוליב די גרויסע היזקות, וואס ער האט געהאט.

פראטעסט-וואך: געגען נומערוס קלאוזוס.

די פראטעסטען וועלען צוגעשטעלט ווערען דעם פעלקער-בונד

פ א ר י ז. (יט"א). דער לעצטער קאנגרעס פון וועלט-פערבאנד פון דער ספרדישער יוגענד האט בעשלאסען צו ארגאניזירען אויף דער גאנצער וועלט א פראטעסט-וואך געגען איינפיהרען „נומערוס קלאוזוס" אלס געזעץ אדער אין פראקטיק לגבי יודען אין פערשידענע אייראפעאישע לענדער. די פראטעסט-וואך איז בעשטימט געווארען פון 15-טען ביז'ן 22-טען פעברואר 1927 יאהר צו דער אקציע האבען זיך שוין אנגעשלאסען די יוגענד-פערבאנדען אין עסטרייך, טשעכאסלאוואקיי, באלקאן-לענדער א. א. וו. עס ווערען געפיהרט אונטערהאנדלונגען מיט די יודישע יוגענד-ארגאניזאציעס אין אמעריקא, און עס ווערט געפלאנט א שטארקע פראטעסט-אקציע אין אלע אמעריקאנישע שטעדט. עס ווערען צוגעגרייט פראטעסט אויפרופען אין פערשידענע שפראכען. אויף די פערזאמלונגען וועלען אנגענומען ווערען פראטעסט-רעזאלוציעס געגען דעם נומערוס קלאוזוס. די רעזאלוציעס וועלען איבערגעשיקט ווערען דער פעלקער-ליגע און די רעגירונגען פון די לענדער, וואו דער „נומערוס קלאוזוס" איז איינגעפיהרט אלס געזעץ אדער אין דער פראקטיק.

בעסאראבישע יודען אין בעלגיען און פראנקרייך

פראטעסטירען געגען דער רומענישער רעגירונג.

א נ ט וו ע ר פ ע ן. (יט"א). דער פערבאנד פון די בעסאראבישע עמיגראנטען אין בעלגיען און פראנקרייך (אוואנגארד") האט פערעפענטליכט אין דער בעלגישער פרעסע א פראטעסט געגען דער אנטיסעמיטישער פאליטיק, וואס די רומענישע רעגירונג פיהרט אן אין בעסאראביען.

דער פערבאנד אפעלירט צו דער עפענטליכקייט אין בעלגיען און פראנקרייך צו נעהמען אין שוץ די אונטערדריקטע יודישע מינאריטעט אין בעסאראביען.

גוטע ענטוויקלונג פון די יודישע קאאפעראטיווע.

פלענאר-זיצונג פון ראט פון קאאפ.-פערבאנד.

וו א ר ש א, 25. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) אין ווארשא איז פארגעקומען א פלענארע זיצונג פון ראט פון פערבאנד פון די יודישע קאאפעראטיווע געזעלשאפטען אין פוילען. דער פארזיצענדער פון פערבאנד ד"ר קלומעל נעהמט אין דער זיצונג נישט קיין אנטייל, ווייל ער איז קראנק. דעריבער איז די זיצונג געעפענט און געפיהרט געווארען דורך דעם וויצע-פארזיצענדען ה' שאליט. דער דירעקטאר פון פערבאנד ה' בירקענהיים האט אבגעגעבען א בעריכט, וועגען דער טעטיגקייט פון פערבאנד פאר'ן פערגאנגענעם יאהר 1926. פון בעריכט איז צו זעהען, אז די קאאפעראטיווע בעוועגונג ביי יודען אין פוילען האט אין משך פון יאהר 1926 געמאכט ריזען-שריט פארווערטס און האלט ווייטער אין איין פונאנדערוואקסען זיך. עס ענטשטעהען כסדר נייע קאאפעראטיווע קרעדיט-קאסעס ביי היינטיגען טאג איז שוין אין פוילען נישט פערהאן קיין גרעסערער יודישער ישוב, וואו עס זאל זיך נישט געפונען א יודישע קאאפעראטיווע קרעדיט-קאסע.

דער בעריכט האט ארויסגערופען א לעבהאפטע און מאמענטענווייז א שטורמישע דיסקוסיע. די פארשטעהער פון דער מצהרהיים די ה"ה דיר. קאווארסקי און ראטמאן ראסנער, האבען אויך קריטיקירט.

צווישען די ווייטערדיגע אפאנענטען איז ארויסגעטרעטען מיט א שארפער קריטיק דעפ. ווישליצקי, וועלכער האט צווישען אנדערע אנגעוויזען אויף דער פאליטיק, וואס עס האט זיך אריינגעכאפט אין פערבאנד און אויף דעם גרינגשעצען און בע'עולה'ן די פוחר'ישע קאאפעראטיווע קרעדיט קאסעס, וועלכע מען איגנארירט כסדר

אין די זיצונגען נעהמען אויך אנטייל דער גענעראל-סעקרעטאר פון „דזשאינט" פאר אייראפא ד"ר סענאטאר און דער סעקרעטאר פון „פונדיישען" ה' ארא-נאוויטש, וואס זענען ספעציעל געקומען פון בערלין.

פאר די לעזער, וועלכע האבען נישט געלייענט דעם אנהויב פון אונזער ראמאן „די שווארצע כריזאנטעמע". ווער עס וועט ברענגען אין אדמיניסטראציע פון „נייעם פאלקסבלאט" את דעם

קופאן

וועט בעקומען דעם אנהויב פון ראמאן

אומזיסט.

נאוואטשינסקי פער'משפט אויף א חודש תפיסה.

וו א ר ש א, 25 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) זיינער צייט האט דער בעקאנטער ענדעקישער זשורנאליסט אדאלף נאוואטשינסקי פערעפענטליכט אין דער וואכענשריפט „מישל נאראדאווא" א'נ'ארטיקעל אונטער'ן נאמען „פילסודסקי פאר די טויערען", אין וועלכען ער האט געווארפען פערשידענע רכילות אויף מארשאל פילסודסקי און אויף די פוילישע לעגיאנען.

נעכטען איז דער דאזיגער פראצעס בעטראכט געווארען דורכ'ן ווארשאווער קרייז-געריכט.

אלס אנגעקלאגטע האבען פערנומען די בעשולדיגונגס - באנק דער אויטאר פון דעם דערמאנטען ארטיקעל נאוואטשינסקי און אויך דער ארויסגעבער פון דער וואכענשריפט סטאניסלאוו וולאדעק. דעם לעצטען האט פערטיידיגט דער ענדעקישער א'וואקאט זאבלאצקי. נאוואטשינסקי האט זיך אליין פערטיידיגט.

אויף דער פראגע פון געריכט האט נאוואטשינסקי זיך מודה געווען, אז ער האט דאס ארטיקעל געשריבען און האט ערקלערט, אז ער וויל געבען ערקלערונגען פארוואס ער האט אזוי געשריבען, נאר ער פאדערט, אז דאס געריכט זאל אויסהערען זיינע ערקלערונגען ביי פערמאכטע טירען.

דאס געריכט האט בעשטימט א געהיימע זיצונג, אויף וועלכער נאוואטשינסקי איז אויסגעהערט געווארען א לענגערע צייט.

נאך די רעדעס פון די צדדים האט דאס געריכט פערארטיילט נאוואטשינסקי'ן און דעם ארויסגעבער וולאדעק, יעדען איינעם, צו א חודש תפיסה, און דער ארויסגעבער, אויסער דער תפיסה-שטראף מוז נאך בעצאהלען 320 זלאטעס שטראף

שרעקליכער זעלבסט-מארד פון א פעראטענעם.

וו א ר ש א, 25 (טעלעפאניש) אויף שוו. סטאניסלאווא גאס 10 וואוינט די פרוי אננא האלצירער, וועלכע לעבט נישט מיט איהר מאן. אין איהר האט זיך פערליבט דער בראנזאוויק וואצל. פלאך 38 י. א. וועלכער איז אמאל געווען א פאליציאנט אננא האלצירער האט אבער געהאט נאך א צווייטען געליבטען, וועלכער פלעגט איהר געבען מעהר געלד אויף הוצאות, ווי פלאך. דערפון האט זיך דערוואוסט פלאך. מאנטאג נאכמיטאג האט ער זי אבגעווארט און זיך איבערצייגט, אז זי פעראט איהם. ער איז איהר פון דערווייטענס נאכגעגאנגען און ווען זי איז אהיימגעקומען איז ער איהר נאך אין שטוב אריין ער האט אויפ'ן טיש אוועקגעשטעלט א גרויסע פלאש בראנפען און גענומען טרינקען. זי האט אויך געטרונקען אבער נישט אזוי פיל ווי ער. צווישען איין שנאפסעל און דעם צווייטען, האט פלאך איהר געמאכט פארוואורפען פאר דעם פערראט. ווען ער איז שוין געווען שטארק בגלופין, האט ער א כאפ געגעבען א שטיק פון א שער, וואס איז גראד געלעגען אויפ'ן טיש און אויסרופענדיג „דאס האסטו פאר גרינגשעצען מיין ליבע" האט ער זיך דורכגעשטאכען דאס הארץ און מאמענטאל געבליבען א טויטער אויפ'ן ארט.

בעקאנטמאכונג.

דער לאדזשער שטעפער-מייסטער-פעראיין

מאכט בעקאנט אלע מיטגלידער און נישט-מיטגלידער, אז היינט, מיטוואך, דעם 26 טען יאנואר 9 אין אווענד קומט פאר אין לאקאל פון האנדווערקער-קלוב, פאלודניאווא 4 די פייערונג פון

ענטהילען דעם פעראיינס-פאהן

צו וועלכער ס'ווערען איינגעלאדענט הערן און דאמען.

בעמ.: אין דער פייערונג וועלען זיך בעטייליגען פערש דענע רעדנער, וועלכע וועלען האלטען רעפעראטען, בעת דער פייערונג וועט צושפילען דער ארקעסטער פון „ב ר ו כ ב א".

715

די פערוואלטונג פון דער

לאדזשער יודישער קהלה

מאכט בעקאנט, אז דער III-טער טייל עטאט ליסטעס אויף 1926, וואס ענטהאלט די נעמען פון עטאט-צאהלער פון די גאסען: אל. קאשציושקי, אל 1 טער מאי, אנדזשעיא, אגנא, גוואנגעליצקא, גדאנסקא, יוליושא, קארלא, קאנטנא, קאפערניקא, לאנקאווא, לעלמוועלא, לאמושינסקא, לאוויצקא, מאניושקי, נאוויטאווסקא, נאווראט און ניי-צעגעלניאנא, ווערט אויסגעלייגט צום אדורכזעהען, בהסכם מיט די פערפליכטענדע פ ושריפטען, אין משך פון 8 טאג, ד. ה. פונ'ם 26-טען יאנואר ביז צום 3-טען פעברואר ה. י. אין דער קהלה-קאנצעלאריע, פרייהייטס-פלאץ 6, פון 9 ביז 11 א זייגער פארמיטאג.

רעקלאמאציעס ווערען אנגענומען ביז צום 11-טען פ ע ב ר ו א ר ה. י. שפעטערע רעקלאמאציעס וועלען נישט ווערען בערוקזיכטיגט.

614

הילפס-פעראיין „תומכי אורחים"

פאמארסקא 18

מאכט בעקאנט, אז די אלע, וואס האבען זיך פערשריבען

צו עסען אין דער קוך

קענען זיך מעלדען היינט אין קאנצעלאריע פון פעראיין אויך די גבאים פון די שטיבלעך, וואס ווילען בעקומען צעטלען אויף שבת צו עסען פאר זייערע אורחים, דארפען זיך אויך היינט און מארגען זיך ווענדען אין סעקרעטאריאט פון פעראיין

די פערוואלטונג.

בעמערקונג: דאס סעקרעטאריאט איז טעטיג פון 11 פריה ביז 2 מיטאג און פון 5 ביז 10 אין אווענד.

618

אחרי מחלה קצרה וכבדה גוע ונאסף אל עמיו אבינו היקר, אחינו, זקננו, חותננו, ודודנו

נ. ע.

אליהו חיים (ב"ר אפרים פישער) דרוקער

(בשנת שבעים וארבעה לימי חייו.)

הלוי' תהי' היום, ביום ד' כ"ג שבט בשעה 11 בבוקר ממעונו זאוואדזקא(באלוט) 35.

משפחתו המתאבלת.

620

הלואי,

האלט עס אמת געוועז.

אויב אונזער בילדונגס-מיניסטער ה׳ דאברוצקי וועט נאר האלטען דאס וואס ער האט פאר אונז יודען דא אנומעלט צוגעזאגט אויפציטון, וועלען מיר זיכער נישט האבען קיין גרונד אומצופרידען צו זיין. ער וויל תיכף פערברייטערען דעם פילסודסקי-דעקרעט וועגען די קהלות אויף ווייטערע קרעסען-שטעדט, וואו קיין קהלות זענען ביז איצט נאך אלץ נישט ארגאניזירט געווארען און וויל איהם אויך איינפיהרען אין גאליציען, כדי צו שאפען א איינהייטליכע יודישע קהלה אין גאנצען לאנד. ער האט גאר נישט געגען דער פערברייטערונג פון דער קאמפעטענץ פון די קהלות און געגען זייער דעמאקראטיזירונג און ערקלערט זיך אלס שארפער געגנער פון רעגירונגס-קאמיסארען אין די קהלות. בלויז 6 וואכען — זאגט ער — דארף זיצען אין א קהלה א רעגירונגס-קאמיסאר און דערוויל זעהט ער רעגירונגס-קאמיסארען, וואס זיצען שוין מעהר ווי 10 יאהר אין איינעם, וואס זיצט שוין 25 יאהר אין א קהלה. ער וויל באלד איינפיהרען דעם רעליגיעזען איבער-ראט, וואס וועט זיין די לעגאלע פערטרעטונג פון אלע יודישע קהלות אין לאנד; ער וויל אנערקענען און אונטערשטיצען די העברעאישע און יודישע שולען און די יודישע פראפעסיאנעלע שולען, ער וועט נישט מאכען קיין שוועריגקייטען ביים געבען די דאזיגע שולען דאס רעכט צו האבען מאטורא-עקזאמענס אין זייער שפראך. ער וועט זעהן, אפצושאפען דעם „נומערוס קלויזוס“, ווייל די אדמיניסטראציע פון אוניווערזיטעטען מוז שטעהן אונטער רעגירונגס-קאנטראל און די פראגע פון אנגעהמען שילער און נאסטריפיצירען דיפלאמען איז אן אדמיניסטראציע-פראגע. די מתים פאגע האלט ער פאר לעכערליך, נאריש, און איז אפילו גרייט צו רעדען וועגען סובווענציעס פאר א יודיש טעאטער, ווי פאר אנדערע יודישע קונסט-און קולטור-אנשטאלטען.

האט שוין ווען עס איז אזוי גערעדט א פוילישער בילדונגס-מיניסטער?

* * *

„איך הער די באטשאפט, אבער מיר פעהלט דער גלויבען“ — צי איז כראי די אלטע טענה אונזערע נאך אמאל איבערצוחזרן? מיניסטער דאברוצקי זאגט אבער, אז ער געהט שוין טון. ער געהט בעפעהלען די וואיעוואדעס, אז זיי זאלען נישט מאכען די קהלות קיין שוועריגקייטען ביים בעשטימען אין זייער בודזשעט סובווענציעס פאר העברעאישע און יודישע שולען; ער וועט שוין — הייסט עס — תין די נאהנסטע טעג בעשטימען עטליכע רעגירונגס-סובווענציעס פאר העברעאישע און יודישע שולען; אמת קליינע סומען, ווייל ער האט נישט קיין געלד און דא האנדעלט זיך איבריגענס נישט אזוי פיל וועגען דער פראקטישער, ווי מאראלישער בעדייטונג פון די סובווענציעס. נאך דעם חודש וועלען עטליכע העברעאישע און יודישע פריוואטע שולען בעקומען די רעכט פון מלוכה-שולען. הלואי זאלען מיר טאקי שוין באלד זעהן כאטש דעם אנהויב פון אלע די מעשים...

דעפ. משה פראסטיג.

דער קאמף פואנקארע—בריאן צוליב דייטשלאנד.

(קארעספאנדענץ פון פאריז).

דער לעצטער נצחון פון די לינקע ביי די וואהלען צום סענאט און פרעזידענט פון פארלאמענט האבען א ביסעל אפגעדעקט דעם שלייער, וועלכער האט פערהילט און פערדעקט דעם שוין לאנגלאנג צעשטערטען שלום פון קאבינעט פואנקארע—בריאן.

כראך די אפטע הכחשות און אפיציעלע „דעמענטיס“ האבען זיך איצט דאך בעשטעטיגט די אלע ידיעות, וועלכע מיר פלעגען פון צייט צו צייט בעקומען וועגען גרויסע חלוקי-דעות, וואס זאלען האבען געהערשט אין קאבינעט פואנקארע-בריאן בנוגע דער אויסלענדישער פאליטיק.ביידע צדדים האבען זיך אבער בעמיהט, משמעות צוליב דרכי שלום-וועגען, צו פערשווייגען דעם ענין פאר דער ברייטער עפענטליכקייט.

איצט ווען דער גייסט פון דעם כלומר׳שט אפגעשטארבענעם“ און שוין לאנג „בעוויינטען“ קארטעל איז אויפגעשטאנען תחית המתים, האט בריאן אליין בעשלאסען ארויסגעהען אין דער אפאזיציע און איבערטראגען דעם שטילען קאמף אין דער ברייטער עפענטליכקייט. דער דייטשען פרעסער-פואנקארע און רודף-שלום׳ניק-בריאן קענען פאר קיין פאל נישט דורכקומען וועגען דער עוואקואציע פון ריין-געביט. און דעריבער האט בריאן בעשלאסען ארויסרופען א ברייטע פאלעמ׳יק אין פארלאמענט וועגען זיין אויסלענדישער פאליטיק. די איבעריגע מיטגלידער פון קאבינעט און איבערהויפט פואנקארע, מארען און אפילו הערוא האלטען אבער, אז אזא מין דיסקוסיע וועט ברענגען צום בראך פון דער „נאציאנאלער איינהייט“ אין דער איצטיגער רעגירונג — און מהאי טעמא איז נישט געוואונשען און נישט דערלאזלעך.

בריאן האט זיך אבער איינגעעקשנ׳ט און וועט זעהן מיט אלע מיטלען די דאזיגע דעבאטע אין פארלאמענט בעצייטענס ארויסצורופען. אזוי, למשל, האט בריאן מודיע געווען דעם פארזיצער פון דער אויסערן קאמיסיע ביים פארלאמענט. ה׳ פראנקלען-בויאן, אז ער האט בדעה די טעג אפצוגעבען פאר דער קאמיסיע א ברייטען בעריכט וועגען זיין אויסלענדישער פאליטיק, כדי נאכדעם עס צו קענען פארלייגען אין פארלאמענט. ס׳איז אלזא קלאהר, אז בריאן גרייט זיך צו אן ענטשיידענדען קאמף.

דערוויל איז לעבעדיג. די פרעסע האט זיך צוטיילט אין צוויי לאגערען. פאר און געגען בריאן. גענויער געזאגט, פאר און געגען דער עוואקואציע פון רהיין-געביט.

די רעכטע צייטונגען מאכען קולות, צוליב׳ן איצטיגען רעגירונגס קריזיס אין דייטשלאנד, מחמת דער מעגליכקייט פון א רעכטער נאציאנאלער רעגירונג, איז פראנקרייך מחויב צו ענטפערען מיט א מצהר צוגעפאסטער פאליטיק, מיט פאליטיק. וואס קאן זיך וועהניגער בויגען.

די לינקע פרעסע וויזט אן, אז ד׳ עוואקואציע פון רהיין-געביט איז 6 תנאי קודם-למעשה פאר דער דערנעהנטערונג און פרידליכען צוזאמענלעבען פון דייטשלאנד מיט פראנקרייך. אינטערעסאנט איז די שטעלונג פון ביידע עקסטרעמסטע צייטונגען „הומאניטע“ און „אקסיאן-פראנסעס“. די ערשטע שרייבט: „האנט ביי האנט מיט די דייטשע ארבייטער שרייען מיר: „נידער מיט דער אקופאציע“. די צווייטע פאדערט נישט מעהר און נישט וועניגער תיכף-ומיד צו ארעסטירען בריאנען.

א געוויסע פאריזער צייטונג האט די לעצטיהרט אן אנקעטע אונטער׳ן טיטעל „צי מען דארף עוואקואירען דעם רהיין-געביט?“

עס האט געענטפערט קלעמאנסא, מילעראן, מאנדעל און א רייה גענעראלען בעהאוצטע „דייטשען-פרעסער“.

קלעמאנסא שרייבט, אז ער האט לעבעדיגערהייט דערזעהן, ווי מ׳האט איהם בעגראבען...

א צווייטער קומט צום אויספיהר, אז ביי יעדען צושטאנד און ביי די גינסטיגסטע בעדינגונגען וועט נישט זיין מעגליך צו רעדען וועגען דער עוואקואציע פאר דעם יאהר 1942.

ווי איהר זעהט, איז דער „שטילער“ קאמף צווישען פואנקארע — בריאן ארויסגעטראגען אין דער ברייטער עפענטליכקייט און וועט אין דער נאהענטסטער צייט ברענגען א גרויסע פאליטישע שנוים.

א. פארעצקי.

יודישע נייעס.

א שארפער פארוואורף פאר אן אנטיסעמיטישען אדוואקאט.

וויען. (יט״א). די ווינער אדוואקאטען-קאמער האט געמאכט א שארפען פארוואורף דעם אדוואקאט און בעקאנטען אנטיסעמיטישען פיהרער ד״ר וואלטער ריהל, ווייל ער האט אין א פראצעס בענוצט אנטיסעמיטישע בעליידיגונגען געגען א יודישען נעגנער.

היטלער טאר ווייטער נישט רעדען.

מינכען. (יט״א). אין דער קאנסטיטוציאנס-קאמיסיע פון בייערישען פארלאמענט איז אריינגעטראגען געווארען א פארשלאג אבצושאפען דעם פערבאט פאר היטלער׳ן ארויסצוטרעטען מיט רעדעס אויף עפענטליכע פערזאמלונגען. די קאמיסיע האט אבגעווארפען דעם דאזיגען פארשלאג פון די נאציאנאל-סאציאליסטען און דער פערבאט איז ווייטער געבליבען אין קראפט.

דער פרידישער הויך-קאמיסאר צו גאסט אין ארץ-ישראל.

ירושלים. (יט״א). דער פראנצויזישער הויך-קאמיסאר אין סיריען ה׳ פאנסא קומט דעם 25-טען יאנואר צו גאסט קיין ירושלים. ה׳ פאנסא וועט וואוינען אין רעגירונגס-פאלאץ.

ארעסטירט 10 יודישע ארבייטער טוער אין ווילקאמיר.

קאוונע. (יט״א) אין ווילקאמיר זענען ארעסטירט געווארען 19 טוער פון דער ארטיגער פראפעסיאנעלער בעוועגונג, דערין 10 יודען.

מ׳הײלט די פאגראם-וואונדען...

וואס מ׳זעהט און הערט אין אן ארימער יודישער קאלאניע.

דער בעקאנטער פראנצויזיש-יודישער שריפטשטעלער בערנארד לעקאש שרייבט צ. א. פאלגענדעס וועגען זיין רייזע אין רוסלאנד.

סטעפעס און סטעפעס, אונענדליכע פלאכע ערד, קיין בערגעל, קיין סימן אפילו פון א בערגעל. א טיפער, גרעניצלאזער האריזאנט. הימעל און ערד און נישט מעהר. אויב מ׳זוכט די אונענדליכקייט, איז זי דא, נישט ערגעץ אנדערש.

מיר קומען צו דער ערשטער קאלאניע בריינע הייזער, אויסגעשטעלט אין גלייכע רייהען. דאס איז דאס דארף נומער 13. ביים אריינפאהר — אן אלט פערד, געטריבען דורך אן אלטען יודען, דרעהט זיך אפן אויפהער ארום א קרע נעצע.

אונזער אויטאמאביל שטעלט זיך אפ אינמיטען דארף, אויף דער צענטראלער גאס. מיט אמאל האט די גאנצע בעפעלקערונג זיך ארויסגעשאטען אויף דער גאס. וואסער געפילדער! מ׳רעשט, מען רעדט, מ׳שרייט זיך איבער.

מיר פרובען איינצושטילען דעם עולם. ענדליך נעלינגט עס אונז. איצט רעדט שוין נאר איינער, יאנקעל קאנטאר. א בכבוד׳יגער, אלטער יוד, מיט א לאנגער קאפאטע. ער רעדט ווי ער געוואלט געדאוונט, מיט א נוסח...

— איך שטאם פון ריבניצע, פאדאליען. ס׳האט זיך מיר דארט געלעבט נישט שלעכט מיט מיין ווייב און צוויי קינדער. אין יוני 1918 זענען געקומען די פעטליוראווצעס, האבען צוגענומען דאס פערד. צושטערט די שטוב, אלעס אויסגעפלינדערט. אינמיטען דער נאכט, האבען זיי מיך גענומען, געדראהעט מיט א רעוואלווער, און אוועקגעפיהרט מיין עלטערען זוהן. איך בין ענטלאפען. ענדליך בין איך מגולגל געווארען אהער.

א יונגע פרוי, וועלכע האט געטראגען א קינד אויף די הענד, האט זיך א בויג געטאן צו איהר מאן און געזאגט:

— אדרבה, דערצעהל...

און אברהם ווייגשלבוים לאזט זיך לאנג נישט בעטען. א טיפ פון א רעדנער. ביי זיך אין שטעטל, נעבען קאמענעץ-פאדאלסק, פלעגט ער מן-הסתם האלטען רעדעס.

— איך בין געווען אן איינפאכער ארבייטער. ס׳האט זיך געלעבט נישט זעהר גוט. דעם 6. דעצעמבער 1917, גאך מיין צוריקקעהר פון פראנט, איז ביי אונז פארגעקומען א פאגראם, נישט קיין סכנה׳דיגער: מ׳האט נאר גערויבט. אין 1919 זענען געקומען די פאליאקען... אין 1920 איז געקומען פעטליורע.

ווייגשלבוים רעדט און דער עולם הערט איהם מיט אן איינגעהאלטענער שטילקייט.

— פעטליורעס באנדעס האבען ביי מיר צוגענומען 2 ביקעס, א פערד און האבען מיך גוט אנגע הרג׳עט. מיינע שכנים, די כאזאקים, זענען אויסגעקוילעט געווארען. אבער דאס איז נאך אלץ גארנישט. ווייסט איהר וואס פ׳האט זיך פערלאפען אין טשארני-אסטראוו, אין פעברואר פון זעלבען יאהר?

— ???

— 5 א זייגער פארטאג זענען געקומען די פעטליוראווצעס, אין גאס איז קיין נפש נישט געווען. אלע זענען נאך געווען אויף זייערע געלעגערס. פלוצלונג, אויף א סיגנאל פון די אפיצירען, האבען די סאלדאטען מיט א ווילדען הוראגעשריי צעקנאקט די טירען און אריין אין די יודישע הייזער.

זיי האבען זיך גענומען אלעס צו שטערען מיט די העלצלעך פון די ביקסען. זיי האבען ארונטערגעשלעפט די מענער פון די בעטען און זיי געגיבדען, און די פרויען האט מען פערגוואלטיגט. דערנאך האט זיך אנגעהויבען אן הריגה: 9 געסוישעט, 50 פערוואונדעט.

— איך בין אליין א טשארנא-אסטראווער,—האט זיך שניידער אריינגעריסען אין זיינע רייד... א יאהר פאר טשארנע-אסטראוו האב איך געכאפט קלעפ אין זינקאוו. איך בין אריבער צו מיינע קרובים קיין טשארני-אסטראוו וועקס פעטליוראווצעס האבען אונז אלע אריינגעטריבען אין איין צימער, דעם פאטער מיט דער פאמיליע...

איך קוק מיך צו צו די צוהערער: ווייערע פנים׳ער זענען פערשווארצט פון שטומען ווייטאג.

— מיר זענען געווען צעהן, נישט רעכענענדיג די סאלדאטען. מ׳האט אונז געהייסען טאנצען... די סאלדאטען האבען געשלעפט די פרויען צו זיך אויף די קניע. אונטער׳ן רעוואלווער מאכט מען נישט קיין לאנגע שהיות. די סאלדאטען נעמען זיך טרינקען, פער׳שכור׳ען זיך. מען ווארפט ארויף א יונגע פרוי אויף א באט און מען פער׳מיאוס׳ט זיי פאר אונזערע אויגען. מיר פרובען שרייען, דער מאן פון דער פרוי רייסט זיך צו די מערדער. מ׳שיסט און 4 פון אונז פאלען טויט.

און דא קומט איינער פון יעליסאוועטגראד, גיט זיך א וויש א דאס פנים מיט׳ן ארבעל, און דערצעהלט קאלטבלוטיג:

— ביי אונז האט מען נישט געקוילעט. כ׳האב געהאט א מאמען, א פרוי, דריי מיידלעך, 4 יונגלעך... ס׳איז מיר גאר געבליבען דאס יונגסטע קינד. ער ארבייט אין סווערדלאווסק.

אלע האבען געהאט, וואס צו דערצעהלען... נאר די צייט איז געלאפען. און וואט וועלען העלפען די איבערדערצעהלענישען? די פויטע וועלען נישט צוריק לעבעדיג ווערען, און די מכא נישע דרעש-מאשינע ווארט, נאהענט צום שייער. די פרויען זענען צוריק אריין אין די הייזער, און די מענער האבען זיך גענומען צו דער ארבייט, די דינאמא-מאשין האט אנגעהויבען איהר מאטעמאטיש-אויסגערעכענטען טיק טאק. די שהגע גאלדענע תבואה ווערט איינגעשלינגען נארבען ווייז. דאס שטרוי ווערט אוועקגעשליידערט און ריינע קערנדליך ווייזן פילען אן טיפע פעסער. אביסעל ווייטער, שפאנען יונגע לייט מיט אויפגעדעקטע, פערברענטע ברוסטען און פיהרען צו די לידיגע שייערען פוהרען אנגעפילט מיט דעם פרישען שניט. צווישען זיי זענען געווען אויך אלטיטשקע, וואס האבען זיך געפלייסט זיין נוצליך.

— מיט וואס האט איהר זיך פריהער בעשעפטיגט?—פרעג איך איינעם פון זיי.

— ליבער גאט! כ׳בין געווען א שענקער, כ׳האב פערקויפט די גוים טרינקעכטס.

— זענט איהר גליקליך?

— מ׳איז רוהיג,—ענטפערט ער.

די קאלאניע האט אין אלגעמיינעם געמאכט א גוטען איינדרוק. מ׳האט דא קענטיג גוט געארבייט. אלע קאלאניסטען זענען געווען היימלאזע, פאגראם-געליטענע. דאס דארף איז ספעציעל פאר זיי געבויט געווארען. שוין א יאהר, אז זיי זיצען אויף דער ערד.

— איהר זייט פון דושאינט? — פרעגט מיך א פרוי.

— איך בין נישט פון דושאינט...

— א שאד!.. מיר זענען אזוי ארעם... מעהר דרייסט פון די מענער, האט זי געוואלט עפעס בעטען. זי ווייזט מיר אן אויף די הייזער, אהן טיהרען און פענסטער.

— מיר זענען ארעם... מיר דארפען יעדערער האבען א 300 רובעל, פערד פ׳לעבט זיך דא שווער. מ׳קען גארנישט קויפען. מ׳איז פערלוירען אין סטעפ, מען האט אלעס פערקויפט, כדי זיך אהער צו דערשלאגען. און איצט ציטערט מען פאר דעם ווינטער.

די טראקטארס זענען געשיקט געווארען דורך דעם דושאינט. איז זייער צאהל נישט גענוגענד. די קאלאניסטען הויפטען אזוי, זיי קאנען ארבייטען, עס פעהלט זיי אבער אויס מאשינען, און די פערד, וואס זיי פערמאגען, שלאפען אין דרויסע, און מ׳גנב׳עט זיי אפט צו.

Dr. med. H. LUBICZ
צעגעלניאנא 43, טעל. 41-32.
ספעציאליסט פאר הויט, וועגערישע און מאנער-שוואכע קראנקהייטען. 689
הײלונג מיט קווארץ-לאמפען (האר-אויספאל)
נעמט אן פון 8—10 און פון 5—8 אווענד

דאָס לאָדזער לעבען

26 מיטוואָך כג שבט תרפ"ז	יאַנואַר זון-אויפגאַנג 7.17 זון-אונטערגאַנג 3,30 לענג פון טאָג. 9

קופּאָנען

פון ראָמאַן-פּרעמיען-קאָנקורס.

ווערען אָנגענומען אין דער אַדמיניס·טראַציע פון אונזער צײַטונג. הײַנט און מאָרגען דאָנערשטאָג ביז 4 אַ זייגער נ. מ.:

די לעזער, וועלכע האָבען נאָך נישט די פולע צאָהל קופּאָנען, קענען זיי דערגענצען מיט די צוגאָב - קופּאָנען, וואָס ווערען געדרוקט אין הײַנטיגען און מאָרגענדיגען נומער פון אונזער צײַטונג.

אונטערשטיצונגען פאַר אינטע·לעקטועלע אַרבײַטסלאָזע.

(ס) מאָנטאָג האָבען זיך אָנגעהויבען די אויסצאָהלונגען פון די אונטערשטי·צונגען פאַר די גײַסטיגע אַרבײַטסלאָזע. הײַנט ווערען די אויסצאָהלונגען פאָרגע·זעצט. ס'וועלען בעקומען די, וואָס האָ·בען די נומערען פון 1001 ביז 1864. פון מאָרגען אָן ביז שבת וועלען אָנגע·נומען-ווערען רעקלאַמאַציעס אויף פאָל·גענדען אופן: די, וואָס האָבען געזאָלט בעקומען די אויסצאָהלונגען מאָנטאָג, דאַרפען זיך מעלדען דאָנערשטאָג. די, וואָס האָבען געזאָלט בעקומען די אויס·צאָהלונגען דינסטאָג – פרײַטאָג און פון מיטוואָך – שבת. די רעקלאַמאַציעס וועלען אָנגענומען-ווערען נאָר אין אויסגע·רעכענטען סדר.

נײַע שכרות
פּראָפּאַגאַנדע-וואָך.

(פ) פּראָפּאַגאַנדע-וואָך נעגען שכרות וועט פאָרקומען פון 1-טען ביז'ן 8-טען פעברואַר. אין דער אַקציע נעהמען אַנטייל 54 קולטורעלע, פּראָפעסיאָנעלע און געזעלשאַפטליכע אָרגאַניזאַציעס. עס וועט אויך דעמאָנסטרירט-ווערען אַ ספּע·ציעלער פילם.

תהלים פאַר'ן ראַדאָשיצער רבי'ן.

נעכטען נאָכמיטאָג איז פון ראַדאָשיץ אָנגעקומען אַ טעלעגראַפישע מיטטיילונג, אַז מ'דאַרף בעטען רחמים. אייניגע חסידים מיט'ן דר. קאַנטאָר זענען באַלד אויף אַן אויטאָ אַרויסגעפאָהרען קיין ראַדאָשיץ. די חסידים בעטען, אַז אין די היגע שטיבלעך און פון דער אַרומי·גער פּראָווינץ זאָל מען זאָגען תהלים. פאַר'ן געזונד פונ'ם ראַדאָשיצער רבי'ן ר' אליעזר דוד בן מלכה חנה שליט"א.

געריכט-אויפזיכט.

(ס) די פאַבריק פון וויגאָניע-אויסאַר·בײַטונגען „קאָוואַלסקי און טעסקע" (גראַבאָוואַ 9) איז לויט איה·· אייגענעם פאַרלאַנג געשטעלט-געוואָרען אונטער אַ געריכטס-אויפזיכט.

שטאָטיש-טעאַטער
לעבט איבער אַ קריזיס.

(ס) די דירעקציע פון שטאָטישען טעאַטער האָט זיך געווענדעט צום מאַ·גיסטראַט מיט אַ מעמאָריאַל וועגען אַ צוגאָב-סובסידיע פון 200 טויזענד זלאָ·טעס. די דאָזיגע ווענדונג וועט בעטראַכט ווערען אויף איינער פון די נאָהענט·סטע מאַגיסטראַט-זיצונגען.

אַ נאָדעל
האָט אַ קינד אַראָפּגעשלונגען.

(אָס) אויף צערעצקי - גאַס נומער 7 האָט זיך די 4-יעהריגע לעאָקאַדיאַ סאַ·מאַלאַ זיך געשפּילט מיט אַ נאָדעל און דערנאָך די נאָדעל אַראָפּגעשלונגען.

ס'איז שנעל אַרויסגערופען געוואָרען אַ דאָקטאָר, וועלכער האָט די נאָדעל צוריק אַרויסגעצויגען פון בויך.

שאַצונגס-קאָמיסיעס בײַ די פעראײַנען

(ס) דער קריסטליכער פעראיין פון קליינהענדלער (פּעטריקאָווער 82) האָט אַרויסגעשיקט קיין וואַרשע אַ דעלעגאַ·ציע מיט אַ מעמאָריאַל צו די פינאַנץ און האַנדעלס-מיניסטאָרען, אַז ס'זאָלען בעשטימט ווערען נישט קיין אָפיציעלע שאַצונגס-קאָמיסיעס בײַ די פעראיינען, וואָס זאָלען צושטעלען זייערע אינפאָר·מאַציעס די פינאַנץ-אַמטען. בײַ די בע·שטייערונגען זאָלען די דאָזיגע אינפאָר·מאַציעס גענומען ווערען אין אַכט.

לאָדז האָט ווייניג שפּיטאָלער.

(ס) לאָדז פאַרמאָגט 7 שטעטישע שפּיטאָלען מיט 810 בעטלעך און 620 בעטלעך אין לאַנד. שפּיטעלער, וואָס זע·נען פאַרקאָנטראַקטירט דורך דער שטאָדט און געזעלשאַפטליכע שפּיטאָלען. הגם פון זײַט 1914 י. איז די צאָהל בעט·לעך געשטיגען פון 40 ביז 1430 איז דאָך נאָך פאַראַן אַ שטאַרקער מאַנגעל. אין כדי צו קענען בעדינען די לאָדזער בעפעלקערונג, איז נויטיג 2.500 בעט·לעך, רעכענענדיג 5 בעטלעך אויף 1000 אײַנוואוינער. איצט אין צוזאַמענ·האַנג מיט דער גריפּע-עפּידעמיע ווערט די פראַגע וועגען פאַרברייטערען די שטעטישע שפּיטאָל - נעץ בעזונדערס אַקטועל.

מילנער ווילען אַרויספיהרען תבואה.

(וו) נעכטען האָבען זיך די מילנער פון לאָדזער קרײַז געווענדעט צום האַנ·דעלס-מיניסטעריום מיט דער ביטע, אַז ס'זאָל בעפרײַט ווערען פון צאָל די תבואה, וועלכע איז בעשטעלט געוואָ·רען פון אויסלאַנד נאָך פאַר'ן פאַרבאָט אַרויסצופיהרען תבואה קיין אויסלאַנד.

וואַרשאַווער געסט
צום האַנדווערקער-יובילעאום.

נעכטען איז פון וואַרשאַ צוריקגעקו·מען די דעלעגאַציע פון צענטראַלען האַנדווערקער פאַרבאַנד, וואָס איז גע·פאָהרען אײַנלאַדען די וואַרשאַווער געסט צום האַנדווערקער יובילעאום. ס'האָבען צוגעזאָגט צו קומען: דער פּרעזעס פון יודישען קאָלאָ דעפּ. האַרטגלאַס, סע·נאַטאָר איינזש. קערנער, די פרוי פון יאַן קירשראָט ז"ל מיט איהר זוהן, ד"ר קלומעל און אינזש. טשערניאַקאָוו.

קאָנטראָלע אין די בעקערייען,
וועגען דער אַרבײַטס-צײַט.

(פ) דער פעראיין פון די בעקער-אַרבייטער האָט זיך געווענדעט צום אַרבייטס-אינספעקטאָר מיט אַן אָנקלאַגע, אַז אין די לאָדזער בעקערייען ווערט נישט אָפּגעהיטען דער 8 - שעה'דיגער אַרבייטס-טאָג. אין צוזאַמענהאַנג דערמיט האָט דער אַרבייטס-אינספעקטאָר אָנגעהויבען דורכ·צופיהרען רעוויזיעס אין די בעקערייען. עס זענען געמאַכט-געוואָרען פּראָטאָקאָ·לען אין אייניגע בעקערייען.

די איינוויידונג פון א נייער פאָהן אין קאַנדיטאָר-פעראיין.

נעכטען איז אין קאָנדיטאָר-פעראיין פאָרגעקומען די פייערליכע איינווייהונג פון דער נײַער פעראיינס-פאָהן צו דער פערזאַמלונג זענען געקומען אַלע מיט·גלידער פון פעראיין, דעלעגאַציעס פון פערשידענע פעראיינען, פון צענטראַלען האַנדווערקער פערבאַנד א. אַנד.

ה' זעלמאַנאָוויטש עפענט די פייע·רונג און גיט איבער דעם פאָרזיץ ה' נירענבערג. ה רובינס כאָר זינגט „מה טובו", ה' זעלמאַנאָוויטש ווערט בע·עהרט מיט'ן אויפשניידען די לענטע פון דעם פאָהן און לאַוואָניק יאָצל וויקעלט אויף די פּראַכטפולע פאָהן, וועלכע איז קינסטלעריש אויסגעפיהרט דורכ'ן מאָ·לער א. האַנעמאַן.

דער כאָר זינגט אל מלא רחמים פאַר די געשטאָרבענע מיטגלידער פון פעראיין און דאַן האַלט לאַוואָניק יאָצל די פייערונגס רעדע. ער רעדט וועגען דער בעדייטונג פון דער פאָהן אַלס סימבאָל פון אייניגקייט. אין נאָמען פון דער קהלה בעגריסט דעם פעראיין פּרנס ר. האָמאַן. ער איז צופרידען פעסטצושטע·לען, אַז בעת אין פיל פעראיינען איז געגאַנגען אַ קאַמף וועגען די קאָלירען פון דער פאָהן, איז דאָ אין פעראיין, וואו ס'זענען פאַרטרעטען נאָר ציוניס·טען און אָרטאָדאָקסען נישט געווען קיין פראַגע.

נאָכדעם הויבען זיך אָן די בעגרי·סונגען. אין נאָמען פון בעקער-פעראיין בעגריסט ה' . מ. פּאַקולאַ; פון שטעפּער מייסטער-פעראיין ה' פּרינץ; פון די קאַפּעלוש-מאַכער – ה' קאַפּעלושניק; פון בלעכער-מייסטער-פעראיין – ה' רוּ·בינאָוויטש; פון צענטראַלען האַנדווער·קער-פערבאַנד ה' הערשקאָוויטש א. אַנ.

נאָך די בעגריסונגען האָט דער עולם געטרונקען לחיים. בײַ דער געלעגענ·הייט זענען אויך געפאַלען נדבות פאַר'ן קרן היסוד און קרן קימת.

נאָך דער פייערונג איז פאָרגעקומען די גענעראַל-פערזאַמלונג פון פעראיין, און ס'איז געוועהלט געוואָרען אַ נייע פערוואַלטונג.

אויפ'ן לאָדזער האָלץ-מאַרק.

(–) אויפ'ן היגען האָלץ-מאַרק הערשט אַ שטילשטאַנד, דאַגעגען קומט פאַר אַ געוויסע בעוועגונג אויף עקספּאָרט. דאָס גאָהנטע פאַרגאַנגענע דעם צאָל-קריג מיט דייטשלאַנד האָט בעוואויגען פיל דייטשע אָבנעהמער צו מאַכען געוויסע אײַנקוי·פען ספּעציעל אויף קלעצער, וואָס זע·נען נישט פערוועהרט צום עקספּאָרטי·רען- דאָס האָט אַרויסגערופען אַ שטיי·גערונג אויף קלעצער. טראָץ דעם איז פאַר די דייטשען גינסטיג צו קויפען בײַ אונז געהילץ און אויף דער דייטש-פוילישער גרעניץ בויט מען אַ רייהע טאַרטאַקען, וואו מ'אַרבייט אויס דאָס פוילישע געהילץ, הגם די רעגירונג האָט געהעכערט די פרייזען אויף האָלץ אין די מלוכה-וועלדער פון 80 ביז 200 פּראָ·צענט האָט דאָס נישט געהאַט קיין השפּעה אויף די אַלגעמיינע פרייזען אין לאַנד, ווייל די פרייזען אויפ'ן וועלט-מאַרק האָבען זיך גישט געענדערט.

פּאַביאַניץ עפענט נישט קיין אייגענע עלעקטראָווניע.

(ב) דער פּאַביאַניצער מאַגיסטראַט האָט בעשלאָסען דערווייל נישט צו עפענען קיין אייגענע עלעקטראָווניע און בענוצען זיך דערווייל מיט'ן שטראָם פון פּאַביאַניצער צגיערזשער-טראַמוואַי. דער אָפּמאַך איז געשלאָסען געוואָרען אויף 10 יאָהר.

פון געריכט.

3 יאָהר טורמע פאַר קאָמוניס·טישער טעטיגקייט.

(§) דאָס לאָדזער קרייז-געריכט האָט נעכטען בעטראַכט דעם פּראָצעס געגען דעם 18-יעהריגען לצוועק פעלדמאַן, וועלכער איז געווען בעשולדיגט אין פיהרען אַ קאָמוניסטישער טעטיגקייט.

דאָס געריכט האָט איהם פער'משפּט אויף 3 יאָהר שווערע טורמע און צו פערלירען די רעכט.

אַפּטייקען,
וועלכע דיזשורירען הײַנט בײַנאַכט.

(§) הײַנט דיזשורירען בײַנאַכט פאָל·גענדע אַפּטייקען: עפּשטיין (פּעטרי·קאָווער 225), באַרטאָשעווסקי (פּעטרי·קאָווער 95), ראָזענבלום (ציגעל-גאַס 12), גאָרפיין (ווסכאָדניע 54) און קאָפּ-אָוו·סקי (נאָוואָמיעיסקאַ 15).

בײַ די שאָפערס.

(ר) אויף דע· לעצטער פערזאַמלונג פון די שאָפערס איז בעשלאָסען געוואָ·רען אַרויסצושיקען אַ מעמאָריאַל צו דער צענטראַל-מאַכט מיט אַ פאָדערונג איינצופיהרען בײַ די פרידענס-געריכטען ספּעציעלע אָפּטיילונגען פאַר די שאָ·פערס, אין די דאָזיגע געריכטען זאָלען אָנטיילנעהמען אַ פערטרעטער פון די שאָפערס און דער לייטער פון דער ראָר-בעוועגונג אין לאָדז.

א שרפה.

(אס) עהרנעכטען נאָכמיטאָג איז אויסגעבראָכען אַ שרפה אין דע· פאַב·ריק פון ראַמיש, סענאַטאָרסקאַ 19. די אַרויסגערופענע פייערלעשער האָבען אין אַ קורצער צייט די שרפה איינגעלאָשען.

צוגאָב קופּאָן
ראָמאַן-פּרעמיען-קאָנקורס
פון „נײַעם פאָלקסבלאַט"

קאָנסטיטואירונג פון דער פער·וואַלטונג פון צענטר. סוחרים-פעראיין.

( ) נעכטען איז פאָרגעקומען די ער·שטע זיצונג פון דער ניי-געוועהלטער פערוואַלטונג פון צענטראַלען סוחרים- און פאַבריקאַנטען-פעראיין (פּעטריק. 10) די פערוואַלטונג האָט זיך קאָנסטיטו·אירט אויף פאָלג. אופן: פּרעזעס – ה' שיק, וויצע - פּרעזעסען – ה"ה פּרעהליך און אייזנער, סעקרעטאַרען–ה"ה פּראַש·קער און ראָזענבוים, קאַסירער – ה"ה האַמבורסקי און דעגענשפּיין, ווירטען – ה"ה ראָזענבלום און סענדיק.

זעלבסטמאָרד פון אַ יונגען שילער.

(אָס) דער 17-יעהריגער שילער י. פון ציגעל-גאַס 51 האָט זיך אין דער וואוינונג פון זיינס אַ בעקאַנטער ראָוו·סקאַ אויף נאַרוטאָוויטש, מיט'ן צוועק צו בעגעהען זעלבסטמאָרד אַדורכ·געשניטען די הענד-אָדערען מיט אַ ראַזיר·מעסער. די אַרויסגערופענע פּאָגאָטאָוויע האָט דעם יונגען זעלבסטמערדער אָפּ·געפיהרט אין שפּיטאָל.

יאַנואַר-אויפשטאַנד.

(מ) מאָנטאָג איז אין שטאָדטישען קי·נעמאַטאָגראַף פאָרגעקומען אַ פייערלי·כע אַקאַדעמיע לכבוד דעם פּאָליטישען יאַנואַר-אויפשטאַנד פון 1863.

רעפּוטאַט וואָשקעוויטש האָט געהאַל·טען אַ רעפעראַט און נאָכדעם זענען פאַר עקומען פערשידענע אַרטיסטישע נומערען

לוקאַמסקי פאַר'ן לאָדזער געריכט.
ער האָט אַרויסגערופען אונרוהען אין זאַל פון שטאָט-ראַט.

(אַס) נעכטען איז אין לאָדזער קרייז-געריכט פאָרגעקומען דער פּראָצעס גע·גען דעם 45-יעהריגען יגנאַצי לוקאַמ·סקי, וועלכער איז געווען בעשולדיגט אַז דעם 6. מאַי, 1926 האָט ער אין אַ שיכור'ן צושטאַנד אַרויסגערופען אונרו·הען אין זאַל פון שטאָט-ראַט און גע·שלאָגען דעם שטאָט-ראַט דינער יאַקיב סזיקאַ.

אויפ'ן פּראָצעס האָט זיך דער אָנגע·קלאָגטער נישט מודה געווען אין דער שולד.

דאָס געריכט האָט לוקאַמסקי'ן פער'·משפּט צו בעצאָהלען 20 זלאָטעס שטראָף אָדער 2 טעג אַרעסט.

פון סאַמע שענסטע און בעסטע
וועט זײַן אויפ'ן פּרעסע-מאַסקען-באַל אין „אימפּעריאַל".
ווער קומט פון וואַרשאַ צו פאָהרען?

עס קאָכט און רוישט אינ'ם לאָדזער זשורנאַליסטישען וועלטעל. מ'שלאָפט נישט בײַנאַכט, מ'עסט נישט בייטאָג – מ'גרייט צו דעם גרויסען מאַסקען-באַל פון דער יודישער פּרעסע.

ס'ווערען שוין געמאַכט די לעצטע צוגרייטונגען: אָט נאָך אַ קיאָסק, נאָך אַ דעקאָראַציעלע, נאָך אַ קאַריקאַטור, נאָך אַן עלעקטרישע לאָמפּ, הײַנט וואו איז דער ריזיגער ראַדיאָ-אַפּאַראַט, דער גרויסער עראָפּלאַן - זשיראַנדאָל, די לאַמפּיאָנען און וויטראַזשען...

די הערליכע דעקאָראַציעס און קאַ·ריקאַטורען האָבען אויסגעפיהרט די קינסטלער אברהם ווײַנבוים און יצחק ברוינער. דער קינסטלער ווײַנבוים האָט ממש בעוויזען וואונדער.

דעם עראָפּלאַן און ראַדיאָ-אַפּאַראַט האָט אויסגעפּערטיגט דער דעקאָראַטאָר ה' וואָלף

ס'וועט זיך אויך געפינען אויפ'ן זאַל אַ פאָטאָגראַפישע אַטעליע פונ'ם בעקאַנ·טען פאָטאָגראַף סראָקאַ („פּאַריזיען").

ווען מ'זאָל נאָך אויסרעכענען דעם זשורנאַליסטען-טשאַרלסטאָן, (טעקסט פון בראָדערזאָן, מוזיק – הענעך קאָהן. דער גאַנצער טעקסט און די נאָמען וועלען זיך געפינען אין די פּראָגראַמען) גלית-שפּיל, טענץ - אַטראַקציעס און טענץ, טענץ ביז'ן ווייסען טאָג אַריין – האָבען מיר אַ ביסעל אַ בעגריף וועגען גרויסען פּרעסע-מאַסקען-באַל.

פון די וואַרשאַווער ליטעראַטען, זשור·נאַליסטען און הומאָריסטען פערגעהמען זיך צו קומען צום מאַסקען-באַל ספּעצ·יעל קיין לאָדז: ה. ד. נאָמבערג, דעפּ. ד"ר שיפּער, מלך ראַוויטש, נחמן מייזיל, דער טונקעלער, גאָלדשטיין (דער לוסטיגער פּעסימיסט), זרבבל, י. כּמור·נער און פיל אַנדערע.

מיט איין וואָרט: לאָדז וועט היליען שבת-צונאַכטס דעם 29. יאַנואַר אין „אימ·פּעריאַל".

-- --

הויז-בעזיצער,
וועלכע ווילען זיך באָרגען געלד אין רעאַליזיר·באָרע ליסטעס זאָלען זיך ווענדען ווענען אינפאָרמאַציעס צו שטיינשניידער, צעגעלניאַנאַ 47, טעלעפ. 44-57
פון 3 ביז 6 נאָכמיטאָג.
119

...י גרינדונג פון דער יודישער האנד-ווערקער-ארגאניזאציע אין לאדז.

האנדווערקער-פעראיינע, וואס זענען געגרינדעט געוואָרען אין מלחמה-צייט.

...עארבייט פון ספעציעל געזאמעלטע מאטעריאלען צום 15-יעהריגען יובילעי)

...טריקער-מייסטער-פעראיין.

...צו די יונגערע פעראיינען, וואָס הא-
...ן זיך געגרינדעט שוין אין צייט פון
...ין געהערט דער שטריקער-מייסטער-
...ראיין. ער איז אָבער איינער פון די
...ראיינען, וואָס האָבען זיך גוט ענט-
...קעלט און בעוויזען פיל צו לייסטען
...ר זיינע מיטגלידער. געגרינדעט אין
...19 יאָהר אין לאָקאַל פון פּאָלקס-הויז
...טריקאָווער 25) האָט דער פעראיין
...פיהרט אַ לעבעדיגע טעטיגקייט די
...גאַנצע צייט פון זיין עקסיסטענץ. דער
...וירטשאַפטליכער קריזיס אין פוילען
...האָט זיך זעהר שטאַרק אָפּגערופען אויפ'ן
...ן, וועלכער אַרבייט הויפּטזעכליך
...אויפ'ן אינערליכען מאַרק. די אַמבעס-
...ען סיטואירטע האָבען פערלוירען זייער
...ן קרעדיטען און זענען געבליבען
...פּלטלאָז, ביז ס'איז געקומען דער
...וליקלער געדאַנק צו שאַפען ביים
...ראיין אַ רויה מאַטעריאַלען קאָאָפּע-
...ראַטיוו. די לאַגע איז געווען אַזאַ, אַז
...אפילו פאַר געלד האָט מען נישט גע-
...קאָנט בעקומען קיין רויה-מאַטעריאַלען,
...ן נישט אַלע זענען עס געווען אומ-
...שטאַנד צו שאַפען די מיטלען. איז צו
...הילף געקומען די האַנדווערקער באַנק
...(קאָלודניאָווע 4) און ס'איז געשאַפען
...געוואָרען דער רויה-קאָאָפּעראַטיוו
...„שעגדוּאַ". אין פערלויף פון די 5
...יאָהרען פון זיין עקסיסטענץ, האָט דער
...קאָאָפּעראַטיוו געמאַכט אומזאַץ איבער
...400.000 זלאָטעס און איינקאַסירט פאַיען
...קאַפּיטאַל פון די 100 מיטגלידער —
...צוזאַמען 8.000 זל.

...יעצט איז דער קאָאָפּעראַטיוו אַנגע-
...שלאָסען געוואָרען אינ'ם פערבאַנד פון די
...קאָאָפּעראַטיווען אין פוילען און וועט
...זיכער נאָכמעהר פערברייטערען זיין
...טעטיגקייט.

...צו דער פערוואַלטונג פון פעראיין
...געהערען די ה"ה: פינקעלשטיין, (פּרע-
...זעס) לובינסקי, ראַפּאַפּאָרט, מייזעל,
...קעמערמעס, שניידערמאַן, שימאַנאָוויטש,
...מאַרקאָוויטש, געפּנער, קאַפּלאָוויטש.
...איצט קומט פאַר די איינווייהונג פון
...דער נייער פעראיינס-פאַהן.

דער פעראיין בעטייליגט זיך אין דער יובילעאום-פייערונג פון דער האַנדווערקער-אָרגאַניזאַציע.

שוסטער-מייסטער-פעראיין.

הים די מאַטעריעלע לאַגע פון די שוסטער איז געווען נישט קיין גלענ-צענדע זענען זיי דאָך געווען פון די לעצטע, וואָס האָבען זיך אָנגעהויבען אָרגאַניזירען ערשט נאָכ'ן קריג אויס-ברוך אין די צייטען פון דער דייטשער אָקופּאַציע, ווען ס'איז בעזונדער קלאָר געוואָרען, אַז אָהן אַ פעראיין איז זיך נישט מעגליך צו בעגעהן. אין יאָהר 1916, ווען די לעגאַליזאַציע, אין פער-גלייך מיט די צאַרישע צייטען, איז גע-וואָרען לייכטער איז ביי אַ גרופּע שוס-טער ענטשטאַנען דער געדאַנק צו שאַ-פען אַן אייגענעם פעראיין. די איניציאַ-טאָרען פונ'ם פעראיין זענען געווען די ה"ה: ציטרין, ח. לעפּקער, מ. ברנער, מ. קליינמאַן, ש. מאַרטינגער, ש. באַרנ-שטיין, מ. זוסמאַן. מיטגעווירקט צו דער שאַפונג פון פעראיין האָט דאָס, וואָס דער קרוב שער מאַך פון שטעפּער-מייס-טער האָט שוין צו יענער צייט עקסיס-טירט, דער האַנדווערקער-קלוב האָט שוין קאָנצענטרירט אַרום זיך אַ סך האַנדווערקער, איינצעלנע און גאַנצע פאַכען. מ'האָט צוזאַמענגעמצלט צו 50 גר. פון אַ מיטגליד איינשרייב-געלד.

דער האַנדווערקער קלוב האָט מיט-געהאָלפען צו דער אָרגאַניזאַציע און אין זומער 1916 י. איז פאָרגעקומען אין בערלינגער זאַל, אויף זאַכאָדניע 26 די ערשטע אַלגעמיינע פערזאַמלונג.

מצד דעם האַנדווערקער-קלוב איז דאַן דעלעגירט געוואָרען ה' פּאָלמסקי פון טישלער מייסטער פעראיין, וואָס האָט בעוועקט און אַגיטירט דעם עולם צו אָרגאַניזאַציע. באַלד טאַקי האָבען זיך אין נייעם פעראיין, וואָס האָט אויך געהאַט אַ כנין צום דאַווענען, איינגע-שריבען איבער 250 מיטגלידער און מ'האָט געדונגען אַ לאָקאַל אויף קאָנ-סטאַנטינער 31. שפּעטער זענען אין פער-איין אַריינגעטרעטען די שוסטער-מאַגאַ-זינער, און אַזוי ווי אַ לעגאַליזאַציע איז געווען שווער צו בעקומען האָבען זיי געוואָלט פערלאָפען דעם פעראיין, ס'איז זיי אָבער נישט געלונגען און דער פער-איין איז געבליבען ווייטער עקסיסטירען.

אין 1918 יאָהר איז ביים פעראיין געגרינדעט געוואָרען אַ קאָאָפּעראַטיוו פאַר צודאָטען. ער האָט עקסיסטירט אַ יאָהר צייט און איז אונטערגעגאַנגען צוליב דער דעוואַלוּאַציע און געלד-דוחק. אין 1923 י. איז איינגעפיהרט געוואָרען מעדיצינישע הילף פאַר די מיטגלידער, דאָס האָט אָבער קוים אָפּ-געהאַלטען ביז 1925 און איז ליקווידירט געוואָרען.

אויך איז ליקווידירט געוואָרען די הלוואות קאַסע, וואָס איז געגרינדעט געוואָרען פאַר מיטגלידער, אין יאָהר 1922 אין האָט עקזיסטירט גאַנ'ערך פון 2 יאָהר. די מאַטעריעלע לאַגע פון פאַך איז ממש אַ קאַטאַסטראָפאַלע. פון 4,000 — 3 שו-סטער אין לאָדז זענען קוים אָרגאַניזירט אין פעראיין 350 — 400. דער פער-איין געהערט נישט צו קיין שום צענ-טראַלע, אין איז אַפילו נישט געווען געצווגג געשיצט אין די פערשידענע שאַצונגס- און שטייער-קאָמיסיעס.

די אַרבייט פאַר די שיך מאַגאַזינען געפינט זיך כמעט אויסשליסליך אין די הענד פון די קריסטליכע שוסטער.

אין דער לעצטער פערוואַלטונג זענען געווען געוואָרען מאַנדעלמאַן, מיכעל-זאָן, בעאַטוס, סיוואַדזקי, רובינשטיין, לינא. ביים פעראיין עקזיסטירט איצט אַ קאַסע פאַר דרינגענדער הילף. די מיטגלידער צאָהלען 25 גראָשען אַ וואָך אין פאַל פון אַ קראַנקהייט ווערען אַרויסגעגעבען הלוואות פון 5, 10 און 15 זל. פאַר די שוסטער פון באַלוטער-ראַיאָן עקזיסטירט אַ הלוואות-קאַסע, וואָס גיט אַרויס הלוואות ביז 50 זל. אויף אויסצוצאָהלען צו 1 זל. אַ וואָך. דער פעראיין האָט בעשלאָסען זיך צו בע-טייליגען אין דער פייערונג פונ'ם האַנד-ווערקער-יובילעאום.

י. הינדעס.

באַטיצען און שטריכען.

(אַרום דער גענעראַל-פערזאַמלונג פונ'ם צענטראַלען סוחרים-פעראיין)

...גאַנצע תלמודישע לעגענדע דער-
...צעהלט, דאָס פיערציג טעג פאַר'ן קינד'ס
...געבורט, רופט אַ ספּעציעלער מלאך אין
...הימעל אויס טיפּה זו, מה תהא עליה,
...אָרים אָדער רייך, קלוג אָדער נאַריש,
...צדיק אָדער אַ רשע.

...איך וויל בעהויפּטען, אַז עס פעהלט
...אין דעם אַ געוויסע רובריק, אַ
...פּאָרזיצענדער פון אַ סוחרים-פעראיין
...אָדער אַ פּשוט'ער בשר ודם, אַ יוד פון
...גאַנץ יאָהר. ווארום אַז איך קוק מיר
...אָן דעם ריהרעוודיגען, בעוועגלי-
...כען פּאָרזיצענדער, דעם לעבעדיגסטען
...פונ'ם פעראיין די גאַנצע 9 יאָהר,
...קום איך דעם איינדרוק, אַז ער
...איז ווי געבוירען צו זיין אַ פּאָרזיצענ-
...דער פון אַ סוחרים פעראיין, און אַזוי
...ווי אַלע נשמות האָט אויך זיין נשמה
...געקומען איהר ריכטיגען תקון אין די
...לעצטע יאָהרען.

* * *

...ביים אמת'ן פּסק האָט נעבען געכאַפּט
...דעם קאַפּיטאַל, איהם האָט זיך אויך פער-
...לאָפען פונקט ווי פיל אַנדערע קומען
...צום וואָרט וועגען דער דיסקוסיע, אי-
...בער די 11 סעיפים, אָדער ווי מען
...האָט עס אָנגערופען פונקטען, פון דער
...קאָמיסיע'ס אַרבייט, וואָס די פערוואַל-
...טונג האָט געהאַט בדעה צו טון אין משך
...פון קומענדיגען יאָהר, אָבער ווי אויף

צו להכעיס, האָט איהם פערפעהלט שטאָף, איז ער פערקראָכען קיין בוי-בעריק, און דווקא געוואָלט רעדען, די עקשנות פון פּאָרזיצענדער האָט דאָס אַלץ גובר געווען, און ער האָט במחילה געמוזט פערלאָזען דעם רעדנער פּלאַץ, און זיך בעגנוגענען בלויז מיט'ן וועלען רעדען...

אָבער אויך רעדנער נאָך איהם זע-נען נישט געווען בעסער, ד. ה. זיי האָבען אויך גערעדט וועגען אַלץ אין דער וועלט, נור, העיקר שכחתי, נישט וועגען די 11 פונקטען, אַזוי אַז דער בייזער פּאָרזיצענדער האָט זיך צו נפילה געכאַפּט, אַז ה' קאַפּטאַל, איז דאָך פּאַקטיש גאָרנישט געווען ערגער פון אַלע, אַזוי אַז ער דאַרף איהם גאָר איבערבעטען פאַר דעם בויזן וואָס ער האָט איהם פערשאַפט.

* * *

מאָדנע און גאַנץ אייגענאַרטיג רעדט אויף אַ פערזאַמלונג ה' מ. רומקאָווסקי, דער בעקאַנטער „טאַטע פון יתומים" רעדט שוין אָבער גאַנץ אָפּט נישט ווי אַ טאַטע, נאָר ווי אַנ'אַלטער, אַלטער זיידע... אויב עס ענטשטעהט אַ שטיקעל טומעל דעמאָנסטרירט ער בריש גלי' מיט זיין געדולד אַלעמען איבערצו-וואַרטען, און נישט אַוועקצוגעהן ביז מען וועט איהם דאָך אויסהערען, דאָס

האָט ער זיך אויסגעלערנט, ווי ער זאָגט, אין דער לאָדזשער קהלה (אַ שטענדיגע חדר האָט ער זיך אויסגעזוכט)

* * *

אַ מעשה מיט'ן געדרוקטען צעטעל (די ליסטע) נישט נאָר גלאַטיג, דער מאָדים מאַכט די וועהלער גאַנץ פשוט פאַר מאַשינען, אויטאָמאַטען, וואָס דאַר-פען בולע זיין און נאָכדעם פולט זיין די געדרוקטע ליסטע, נישט נעהמענדיג זיך די מיה, אַפילו איבערצולייענען. עס זעהט אויס אַז די לאָגיק זיגט אַביסעל און עס הערט זיך מיינונגען, אַז מען זאָל די געדרוקטע ליסטע פולשטענדיג סקאַסי-רען.

יודישע גזלנים... קוים האָט איינער נאָר גערעדט לטובת דער געדרוקטער ליסטע, האָט זיך שוין דער עולם בע-רוהיגט און אויטאָמאַטיש די געדרוקטע ליסטעס אָפּגעגעבען וואו מען דאַרף, אָהן דעם מינדעסטען שנוי און... גע-גאַנגען בשלום אַ היים..

מוסף כדאשתקד...

א. י. בושעושינסקי.

טעלעגראַמען.

קאַנצעסיעס פאַר יוד. איינוואַנדערער

בעניצט נישט היי-יאָהר די קאַנאַדישע רעגירונג.

טאָראָנטאָ. (י.ט.א.) אויף דער אָנפראַגע פון דער יודישער אימיגראַציע-געזעלשאַפט אין קאַנאַדע האָט די קאַנאַדישע רעגירונג געענטפערט, אַז די קאָנ-צעסיעס וועגען אַריינלאָזען אַ געוויסע צאָהל יודישע איינוואַנדערער אויסער דער קוואָטע וועט היי-יאָהר נישט בענייט ווערען. גלייכצייטיג האָט אָבער די רעגירונג מיטגעטיילט דער געזעלשאַפט פאַר עמיגראַנטען-שוץ, אַז זי איז גרייט צו איבערלאָזען אין קראַפט די פעראָרדנונג פון מיניסטערען-ראַט, וועלכע ער-לויבט די נישט-פערהייראַטע ברידער, שוועסטער און קינדער פון קאַנאַדישע איינוואוינער קומען קיין קאַנאַדע. די געזעלשאַפט פאַר עמיגראַנטען-שוץ האָפט אַז די פעראָרדנונג וועט אויך חל זיין אויף פערהייראַטע ברידער און שוועסטער ווי אויך אויף היימלאָזע.

גרויסע שניי-שטורעמס אין פראַנקרייך און רומעניע.

פּאַריז, 25 (פּ. טעל.) איבער גאַנץ פראַנקרייך העלשט ווייטער מוראַ'דיגע שניי-שטורעמס. נעכטען איז פערשאַטען געוואָרען דער צוג וויעקסעל ביי דער סטאַציע דיזשאָן, צוליב וואָס אַ פּאַסאַ-זשיר-צוג איז אַראָפּ פון די שינעס. צוויי ליכע וואַגאָנעס זענען צושמעטערט גע-וואָרען. דער שנעל צוג פּאַריז-ניצא האָט זיך פערשפּעטיגט אויף 5 שעה.

בוקאַרעשט, 25 (סס. טעל.) די שניי-שטורעמס האָבען נישט אויפגע-הערט. נעכטען האָט דער שניי דער-גרייכט אויף די באַהן-ליניעס אַ מעטער די הויך. די באַהן-פערבינדונג איז ווייטער איבערגעריסען.

גייע שטאַרקע ערד-ציטערנישען.

רוים, 25. (סס. טעל.). די סעיסמאָ-גראַפישע סטאַציע אין פּאַענצאַ האָט פערנאָטירט אַ שטאַרקע ערד-ציטערניש אויף אַ מרחק פון 2000 קילאָמעטער.

קאָפּענהאַגען, 25. (סס. טעל.). די היגע סעיסמאָגראַפישע סטאַציע האָט היינט אינדערפריה פערנאָטירט אַ גע-וואַלדיגע ערד-ציטערניש, וועלכע איז וואַהרשיינליך פאָרגעקומען אין דרום-נאָרוועגען.

אונצופרידען דער פערוואַלטונג פון וואַרשאַווער קראַנקען-קאַסע.

וואַרשאַ, 25 (טעלעפאָניש פון אונ-זער קאָרעספּאָנדענט) דער ניי-געוועהל-טער ראַט פון דער וואַרשאַווער קראַנ-קען-קאַסע האָט נאָך אַ לענגערער דיס-קוסיע מיט 33 שטימען געגען 2 אויס-געדריקט אונצופרידענהייט דער פערוואַלטונג פון דער קראַנקען-קאַסע

25-יעהריגער יובילעי פון אסיפ דימאָוו.

ניו-יאָרק, (י.ט.א.) דעם 1-טען פעברואַר וועט דער בעוואוסטער יודי-שער שריפטשטעלער און דראַמאַטורג אָסיפ דימאָוו פייערען זיין 25-יעהריגען שריפטשטעלערישע טעטיגקייט. לכבוד דעם יובילעי וועט אין דעם טאָג אין יודישען קונסט-טעאַטער אין ניו-יאָרק געשפּילט ווערען דימאָווס נייעסטע פּיעסע מיט מאָריס שוואַרץ אין דער הויפּט-ראָלע.

פּראָצעס פון 3 יונגעלייט פאַר מאַנס זיין אַ מיידעל.

וואַרשאַ, 25 (טעלעפאָניש) דעם פערגאַנגענעם פריהלינג, איינמאָל ביי-נאַכט האָבען אין ליקאָוו ביים שעכט-הויז אויף דער לאָנקע שפּאַצירט דער 18-יעהריגער מאיר בערנזאָן, דער 22-יעהריגער יאָסל פייגעוויץ און דער 26-יעהריגער יאַנקעל בעקערמאַן מיט דער 16-יעהריגער דבורה ב'. צומאַר-גענס האָט מען אין שטאָט דערצעהלט, אַז די דערמאָהנטע האָבען דאָס מיידעל פערגוואַלדיגט. מייל האָבען געזאָגט, אַז דאָס איז געשעהן צוליב נקמה, ווייל דאָס מיידעל איז געווען בערנזאָנ'ס כלה און בערנזאָן, וועלענדיג פטור ווערען פון זיין כלה האָט אונטערגעשיקט צו איהר זיינע צוויי אַנדערע קאָלעגען, וועלכע זענען געקומען צו איהר אַהיים און געזאָגט, דאָס דער חתן איהרער וואַרט אויף איהר ביים שעכט-הויז און ווען זי איז אַהינגעקומען, האָט מען איהר אויפ'ן קאָפּ אַרויפגעוואָרפען אַ זאַק, און אַזוי אַרום איינער נאָכ'ן אַנ-דערען זי מאַנס געווען.

דער חתן האָט אַלוא אויף אַזאַ אופן געהאַט אַ תירוץ אָפּצולאָזען דעם שידוך.

די יונגעלייט האָבען דעם פאַקט נישט געלייקענט, נאָר געזאָגט, אַז דאָס איז געשעהן מיט דעם מיידעלס גוטען ווילען.

דאָס שעדלעצער קרייז-געריכט האָט יעדען איינעם פון די יונגעלייט פער-משפּט צו 2 יאָהר שווערע תפיסה.

אויף דעם פסק האָבען די פער'משפּטע אַפּעלירט און נעכטען האָט דאָס וואַרש. אַפּעלאַציע-געריכט בעטראַכט דעם פּראָ-צעס ביי פערמאַכטע טירען.

די אָנגעקלאָגטע האָט פערטיידיגט אַדוו. וויעליקאָווסקי. דאָס אַפּעלאַציע-געריכט האָט אַלע אָנגעקלאָגטע פריי-געשפּראָכען.

פּאַדערט איבעראַל
נאָר פּאַטענטירטע
פעדער-בעטען
פערזעהען מיט דער פאַבריקס-מאַרקע
PALMA-PATENT
פאַר וועלכע מיר גאַראַנטירען.
אויך שטענדיג אויף לאַגער אין אַ גרויסען אויסוואַהל: ניקעל-בעטען, קינדער-בעטען, אַמעריקאַנקעס, קינדער-וועגעלעך, שאַמקאָווע און געבעטע מאַטראַצען.
ביליגסטע פּרייזען! רעעלסטע בעהאַנדלונג! ביליגסטע פּרייזען!
לאָדז, פּאָלנאָצנאַ 24.

Dr. med.
EYCHNER Jakób
Aleja 1-go Maja 16, Tel. 11-24
צוריקגעקעהרט.
אינערליכע- און קינדער-קראַנקהייטען.
נעמט אָן פון 6–7, זונטאָג פון 3–4.

ווער וועמען האָט בעשווינדעלט?

אַ סענסאַציאָנעלער פּלאָנטער אין וואַרשא מיט אַ חתן-בחור, נדן, אַ ווייבעל, אַ שווינגער און אַ שדכן.

דער ווישקאָווער יונגערמאַן יצחק רייכערט איז פאָרגעקומען קיין וואַרשאַ און זיך דאָ שטאַרק גענויטיגט אין געלד.

האָט זיך וועגען דעם דערוואוסט דער שדכן מאָטיל כאַדעק און אָנגעהויבען פערשיטען רייכערטן מיט „גאָלדענע שדוכים". דעם יונגערמאַן איז דער ענין וואוילגעפעלען, בפרט, וואָס ער איז דאָ געווען אַן עלענדער און ממש נישט געוואוסט צו וואָס זיך צו נעהמען.

איין גע'שדכנטע כלה – צירעל האַלבער (נאַוואַליפּיע 21) – איז איהם געפעלען. אַזוי ווי דער שדכן האָט אויך צוגעזאָגט 500 דאָלאַר האָט מען מיט מזל געשריבען תנאים און אָפּגעשטימט אַ זמן חתונה.

קורץ פאַר דער חתונה איז מען פון דער כלה'ס צד אַוועק מיט'ן יונגענמאַן צו אַ רעיענט און צוגויפגעשטעלט אַן אינטערציזיע-אַקט. ווען עס איז געקומען צום אונטערשרייבען האָט דער יונגערמאַן בעמערקט, אַז אין אינטערציזיע-אַקט ווערט אָנגעגעבען, דאָס ער האָט שוין בעקומען טויזענד דאָלאַר נדן.

אויף זיין פראַגע, וואָס דאָס האָט צו בעדייטען, האָט איהם דער מחותן פערזיכערט, אַז ער וועט איהם מיט דער צייט צוגעבען נאָך 500 דאָלאַר צום נדן.

דעם יונגענמאַן איז די זאַך ווייטער נישט געפעלען און האָט ערקלערט קאַטעגאָריש:

– כ'וועל זיך אונטערשרייבען בלויז אויף דעם, וואָס כ'בעקום...

מען האָט אַלזאָ די פּאָזיציע געענדערט.

נאָכ'ן אונטערשרייבען זיך, האָט דער יונגערמאַן געפאָדערט דאָס געלד. דער שווער האָט איהם אָבער ערקלערט, אַז איצט, פאַר דער חתונה איז איהם אַ ביסעל שווערליך, נאָר באַלד נאָך דער חתונה וועט ער איהם געבען די 500 דאָלאַר.

עס איז אין אַ מזל'דיגער שעה אָפּגעשפּילט געוואָרען אַ חתונה און דאָס פאַרפאָלק האָט זיך אויף „דערווייל" בעזעצט אין אַ האָטעל. עס זענען אָבער אַריבער טעג און וואָכען, און – דעם נדן זעהט מען אַלץ נישט.

האָט זיך דער יונגערמאַן ווייטער גענומען צום מאַהנען. כסדר געלאָפען צום שווער געשריען, געליאַרעמט, אָבער קיין געלד איז אַלץ נישט געווען. נאַטירליך האָט די געשיכטע אָנגעהויבען פערדריסען אויך דאָס ווייבעל. עס האָט זי אָבער נישט פערדראָסען דאָס, וואָס דער פאָטער שלעפּט אָפּ מיט'ן געלד, נאָר וואָס איהר מאַן איז אַזאַ „גרוביאַן" און מיינט בלויז דעם נדן און נישט זי.

דאָס פאַר-פאָלק האָט זיך, ענדליך, אָנגעהויבען זידלען און שנידלען, ביז – מען האָט זיך אין אַ רעגענדיגען טאָג איינגאַנצען צושיידט און פון שידוך איז גאָר געוואָרען אויס.

וואָס-זשע טוט דער שווער? – ער טראָגט אַריין אין דער פּראָקוראַטור אַן אָנקלאַגע, אַז זיין איידעם ד. רייכערט האָט פערכאַפּט 500 דאָלאַר און וויל נישט אומקעהרען; אַלס פאַקטישען בעווייז האָט ה' האַלבער פאָרגעשטעלט דעם אינטערציזיע-אַקט.

רייכערט האָט אָבער געבראַכט 20 עדות, וועלכע האָבען פעסטגעשטעלט, אַז ער האָט דעם נדן פון שווער נישט דערהאַלטען. די אויספאָרשונג געגען רייכערטען איז דעריבער סקאַסירט געוואָרען.

אָבער דערמיט ענדיגט זיך נאָך נישט די געשיכטע.

איצט איז ה' רייכער ווידער אַרויסגעטרעטען מיט אַן אָנקלאַגע געגען זיין ווייב, שווער, שווינער און שדכן, טענהנדיג, אַז זיי האָבען ביי איהם אויסגענאַרט אַן אונטערשריפט אויפ'ן נדן, וועלכען מען האָט איהם נישט געגעבען און מען האָט אַזוי אַרום געוואָלט ביי איהם אויספּרעסען געלד.

יורידישע עצות.

אונטער דער דאָזיגער אָפּטיילונג גיט די רעדאַקציע פון „נייעם פאָלקסבלאַט" אַנטוואָרטען אויף יורידישע אָנפראַגען, וואָס ווערען צוגעשיקט נאָר שריפטליך פון אונזערע לעזער.

קופּאָן.
יורידישע אָפּטיילונג
פון „נייעם פאָלקסבלאַט"

ביים דערלאַנגען אַן אָנפראַגע אויף אַ יורידישע עצה דאַרף צוגעלעגט ווערען דער קופּאָן מיט דער דאַטע פון טאָג, ווען די אָנפראַגע ווערט אַריינגעגעבען. אויף אָנפראַגען אָהן קופּאָן וועט מען ענטפער נישט געגעבען ווערען.

גילטיג דעם 26. יאַנואַר 1927.

2960 פלאַקאָוויטש פון גדאַנסקאַ.
דאָס געריכט וועט פון אייגענער איניציאַטיווע קיין עקספּערטען נישט איינלאַדענען דער צד, וואָס האָט פּראָפּאָנירט צו רופען עקספּערטען, איז מחויב איינצוצאָהלען אין דער געריכטס-קאַסע אַ בעשטימטע סומע אַלס האָנאָראַר פאַר די אַרויסגערופענע עקספּערטען. אויב עס איז שוין פאַרביי אַ לענגערע צייט אין דער דערמאָנטער צד האָט אַלס נאָך נישט איינגעצאָהלט דעם בייטראָג, דאַרף זיך דער צווייטער צד ווענדען אין געריכט, אַז מען זאָל נאָכמאָל אַרויסרופען די צדדים און ענטגילטיג ערלעדיגען דעם ענין.

2961. ג. ר–ש.
מען קאָן נישט אין אָבמאַך אַריינשטעלן אַ פונקט, אַז אויב דער בעל-חוב וועט אין משך פון בעשטימטען טערמין נישט בעצאָהלען דעם חוב, האָט דער מלוה דאָס רעכט צו פערקויפען די איינגעלייגטע זאַך.

2962. ליפּא.
אויב דער לאָקאַל איז ענטשפּרעכענד, וועט מען אייך אַ קאָנצעסיע אויף דער בעקעריי געבען. דער פּראָיעקטירטער האַנדווערקער אינסטאַנץ איז נאָך נישט פערעפענטליכט געוואָרען און ממילא וועט מען פון אייך נישט פאָדערן קיין צעך-דיפּלאָם.

2963. בינענשטאָק
קודם כל איז אַ פראַגע, צו אין דעם אַרענדע-אָבמאַך איז פאַרגעזעהען, אַז איהר האָט דאָס רעכט דורכצופיהרען אין הויז גרעסערע רעפּעראַציעס. אויב נישט מוזט איהר אויפאָדערן דעם אייגענטימער, אַז ער זאָל רעמאָנטירען אָדער אייך דערצו בעפולמעכטיגען. פונדעסטוועגען קוים האָט איהר געהאַנדעלט אַנדערש און אַליין דורכגעפיהרט די גרעסערע רעפּעראַציעס קאָנט איהר פאָדערן פון אייגענטימער, אַז ער זאָל אייך אומקעהרען די געמאַכטע קאָסטען. פערשטעהט זיך, אַז איהר דאַרפט בעווייזען, אַז דער געמאַכטער רעמאָנט איז געווען נויטיג און די פּראַקטישע אויסגאַבע שטימען מיט אייער מאָנונג.

2964. ענגעל.
אין אַזעלכע פאַלען איז נישט גענוגענד קיין פערזענליכע אָדער בריפליכע אויספאָדערונג. איהר מוזט אומבעדינגט איהם צו שיקען אַ רעיענטאַלע וואָרנונג.

2965. אַ לעזער פון פּאַזאַוש-שולץ 25.
איהר קאָנט געגען בעל-חוב נישט אַרויסטרעטען מיט'ן פּאָדערונג וועגען ענטשעדיגונג צוליב דער פערשפּעטיגונג פון אויסמאָנען דעם חוב גיכער וואָלט געקאָנט זיין אַ רייד וועגען אַרויסשטעלען אַזאַ פּרעטענציע געגען דער גענעראַל-פּראָקוראַטאָריע. ווי עס זאָל נישט זיין איז דער פּראָצעס אַ צווייפעלהאַפטער.

2966. אַ לעזער פון באַלוט.
איהר האָט צייט אָהן שטראָף אין משך פון 3 וואָכען צו לאָזען דעם קאָנטראַקט סטעמפּלען אין אורזש. סקאַרבאָווי. ווילט איהר מאַכען פון קאָנטראַקט אַ געברויך, דאַרפט איהר פריהער איידער איהר דערלאַנגט אין געריכט לאָזען סטעמפּלען.

2967. שיינדעל.
דורך חתונה-האָבען מיט אַן אויסלענדישען בירגער פערלירט איהר די פּוילישע בירגערשאַפט. געוויס ווערט דערמיט דער ענין פון קויפען דאָס הויז שוין קאָמפּליצירט.

Dr. med. I. WAJNBERG
Cegielniana 47 tel. 26-02
ווענערלישע קראַנקהייטען. ספּעצ. לונגען און האַרץ-קראַנקהייטען. אָנשטראַלונגען מיט קוואַרצליכט
נעמט אָן פון 8—5 נאָכמיטאָג.

DR PRYBULSKI
צוריקגעקערט.
[illegible] 4, טעלעפאָן 25-38
ווענערישע און האָר - הויט - קראַנקהייטען, מענער-שוואַכע, בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-ליכט (האָר-אויספאַל), רענטגען-שטראַהלען.
נעמט אָן פון 9—1 און פון 4—8 אָוונט, דאַמען: פון 4—5 נאָכמ.

מעג אַן אַקטריסע קושען

אַן אַקטיאָר אויף דער ביהנע מיט אַן אמת'ן קוש?

אין ווין האָט זיך לעצטענס געקאָכט מיט צוויי סענסאַציאָנעלע גט-פּראָצעסען, אין וועלכע עס האָבען געשפּילט די „הויפּט-ראָלען" לויטער בעריהמטע שוישפּילער, שוישפּילערינס און פּיעסען-שרייבער.

דער ערשטער פון די גט-פּראָצעסען, איז גאָר אַ טשיקאַווער.

עס האַנדעלט זיך וועגען אַ קוש. מעג אַ שוישפּילערין (אַ פערהייראַטע ווייבעל) ווען זי שפּילט אַ ראָלע אויף דער ביהנע און זי דאַרף אין דער ראָלע קושען אַ פרעמדען יונגענמאַן, מעג זי איהר פּאַרטנער קושען טאַקע אויף אַן אמת'ן אָדער מוז דער קוש זיין בלויז אַ „טעאַטער-קוש"?

די פראַגע וואָלט איבערהויפּט קיין פראַגע נישט געווען, ווען אין דער לאָזשע וואָלט נישט געזעסען דער מאַן פון דער שוישפּילערין און בעקוקט אויף דער ביהנע מיט אַ פערגרעסערונגס-גלאָז, וועלכעס פערגרעסערט יעדע זאַך 24 מאָל, אַזוי, אַז מען קען שוין גוט זעהן וואָס פאַר אַ קוש דאָס ווייבעל גיט איהר פּאַרטנער, אַ „כשר'ן", דאָס הייסט, אַ טעאַטער קוש, אָדער אַ „טריפה'נעם" קוש, אַן'עכטען קוש טאַקע.

און אָט איז די געשיכטע:

דער בעקאַנטער ווינער פּיעסען-שרייבער היינריך נאָוואַק, איז געזעסען אין אַ לאָזשע אין „דייטשען טעאַטער", און צוגעקוקט דורכ'ן בינאָקל, ווי אַזוי זיין פרוי, די בעקאַנטע ווינער שוישפּילערין, צעציליע נאָוואַק, שפּילט איהר ראָלע אַלס אונטרייע פרוי, וועלכע פערראַט איהר מאַן מיט איהר ליבקען געליבטען.

דער פּאַרטנער פון דער שוישפּילערין אין דער פּיעסע איז געווען דער וועלט-בעריהמטער ווינער שוישפּילער, אַלעקסאַנדער מאָיסי, די שוישפּילערין לוואָווסקי האָט בעדאַרפט אַ קוש צו טאָן אַלעקסאַנדער מאָיסי, האָט זי אָבער איהר ראָלע אַזוי גוט און עכט געשפּילט, אַז זי האָט מאָיסי'ן אָנגעטאָן איינעם – צוויי קוש געטאָן.

נו, איז וואָס?

איז ער שוין איינמאָל אַ מבין אויף אַזעלכע זאַכען! נישט אַנדערש נאָר זיין פרוי איז פערליבט אין אַלעקסאַנדער מאָיסי.

מאָיסי, וועלכער איז בעקאַנט אַלס זעהר אַן'אינטעליגענטער מענש, האָט געפּרובט דעם שרייבער בערוהיגען מיט גוטע רייד, אָבער עס האָט נישט געהאָלפען. נאָוואַק האָט פערקלאַגט זיין פרוי אויף אַ גט.

צום פּראָצעס איז געקומען דאָס גאַנצע טעאַטער-וועלטעל אַלס עדות. דאָס געריכט איז געווען פול געפּאַקט מיט פּובליקום ווי זעלטען ביי אַ טעאַטער-פּרעמיערע (פאָרשטעלונג). אַלעקסאַנדער מאָיסי האָט ערקלעהרט פאַר'ן ריכטער, אַז גוטע שוישפּילער לעבען זיך אַזוי אַריין אין זייערע ראָלען, אַז זיי שפּילען אויף דער ביהנע פּונקט ווי אין לעבען.

ווייטער האָט מאָיסי ערקלעהרט, אַז ער שפּילט נישט קיין ליבע הינטער די קוליסען מיט צעציליע לוואָווסקי. ער שפּילט ליבעס בלויז אויף דער ביהנע, ווען ער איז געצוואונגען, ווען מען מוז, הייסט עס, צוליב פּרנסה.

אָט דעם שטאַנדפּונקט פון אַלעקסאַנדער מאָיסי האָט דער ריכטער געפונען אַלס ריכטיג. דער גט-פּראָצעס וואָלט, אַלזאָ, געווען גענומען אַ גוטען סוף און עס וואָלט זיך אַלעס געווען געענדיגט מיט אַ קוש, פּונקט ווי אויף דער ביהנע איז אָבער דאָס לעבען אַביסעל אַנדערש, האָט אָבער צעציליע לוואָווסקי צו דער גרויסער איבערראַשונג פון איהר מאַן און פון דעם פּובליקום מלוצים ערקלעהרט, אַז איהר מאַן איז גערעכט, אַז ער האָט טאַקע גוט געזעהן מיט זיין בינאָקעל! אַז זי האָט אַלעקסאַנדער מאָיסי ביי דער ראָלע, וועלכע זי האָט געשפּילט נישט געגעבען קיין „כשר'ן" קוש, נאָר טאַקע אַ „טריפה'נעם", אַ עכטען, הייסט עס, ווייל זי... איז טאַקע פערליבט אין אַלעקסאַנדער מאָיסי און צו איהר מאַן איז זי גלייכגילטיג.

אויף אַזאַ ערקלעהרונג האָט זיך היינריך נאָוואַק גאָר נישט גערעכט. דערהערט אַזאַ טענה פון זיין ווייבעל, אין וועלכער ער איז פערליבט איבער די אויערען איז נאָוואַק'ן פינסטער געוואָרען אין די אויגען. אַ שעהנע געשיכטע! אַ שעהן לעבען קאָן דאָס שוין זיין. איז שוין גלייכער טאַקע אַ גט.

דער ריכטער האָט איינגעשטימט מיט דעם שטאַנדפּונקט און פעראורטיילט די שוישפּילערין צעציליע לוואָווסקי צו נעהמען אַ גט ביי איהר מאַן דעם שרייבער היינריך נאָוואַק. האָבען זיי זיך טאַקע באַלד געג'גט.

*

פיל דראַמאַטישער און אויך טרויעריגער האָט זיך אָפּגעשפּילט דער גט-פּראָצעס פון דעם בעריהמטען דייטש-אונגאַרישען שריפטשטעלער און פּיעסען שרייבער פראַנץ מאָלנאַר מיט זיין פרוי די בעריהמטע שוישפּילערין און קינאָ-סטאַר סאַרי פעדראַק.

דער גט-פּראָצעס פיהרט זיך שוין זייט צוויי יאָהר און ער שפּילט זיך אָפּ צווישען בודאַפּעשט און ווין. וואָרום פראַנץ מאָלנאַ בעהויפּטעט, אַז זיין פרוי סאַרי פעדראַק איז איהם אונטריי, אַז זי שפּילט אַ לינקע ליבע מיט אַ רייכען ווינער פאַבריקאַנט. סאַרי פעדראַק, ווידער בעהויפּטעט, אַז פראַנץ מאָלנאַר איז איהר אונטריי און אַז ער שפּילט אַ ליבע מיט דער בודאַפּעשטער שוישפּילערין לילי דאַרוואַס פראַנץ מאָלנאַר איז שוין צום צווייטען מאָל פערהייראַט. זיין ערשטע פרוי, מאַרגיט וועשטי, מיט וועלכער ער האָט זיך געג'גט איז די טאָכטער פון דעם בעקאַנטען אונגאַרישען פּאָליטיקער און רעדאַקטאָר פון דער צייטונג „פּעסטער לאָיד", האָפראַט הערמאַן וועשטי. פראַנץ מאָלנאַר (ער איז אַ יוּד) האָט פון זיין ערשטער פרוי אַ 18 יאָהריגע טאָכטער, און איצט בעהויפּטעט ער, אַז ער קען נישט האַלטען זיין טאָכטער ביי זיך הויז וואו זיין צווייטע פרוי, סאַרי פעדראַק, פיהרט זיך אויף נישט שעהן און פערדאַרבט דערום דעם כאַראַקטער פון זיין טאָכטער, און דאָס אויסגעלאַסענע לעבען פון זיין פרוי האָט אַ שלעכטע ווירקונג אויף דער ערציהונג פון זיין טאָכטער.

די טענה, ערקלעהרט, סאַרי פעדראַק, איז אַ ליגען. וואָרום זי קען ברענגען בעווייזען, אַז פראַנץ מאָלנאַר שפּילט אַ ליבע מיט דער שוישפּילערין לילי דאַרוואַס, פאַר וועלכער ער האָט געשריבען די הויפּט ראָלע אין זיין בעריהמטע דראַמע „דער גלעזערנער פּאַנטאָפעל", דורך וועלכער לילי דאַרוואַס האָט זיך ערוואָרבען אַ גרויסען נאָמען אַלס שוישפּילערין. ווייטער בעהויפּטעט סאַרי פעדראַק, אַז פראַנץ מאָלנאַר האָט ביי איהר גענומען אַ גרויסע סומע געלד (אַן'ערך פון 30 טויזענד דאָלאַר), וועלכע ער האָט אַוועקגעגעבען זיין געליבטער שוישפּילערין. פערלאַנגט זי איצט אַלזאָ, דאָס געלד צוריק. אָבער פראַנץ מאָלנאַר האָט נישט פון דעם געלד מעהר אַ סענט און ער בעהויפּטעט אויך, אַז ער קען ברענגען בעווייזען, אַז דאָס געלד, האָט נישט געהערט זיין פרוי, סאַרי פעדראַק, נאָר עס איז געווען אַ זאַגנאַנטע „מתנה" פון איהר געליבטען דעם רייכען ווינער פאַבריקאַנט מעדאַר ש.

ווי מען זעהט איז דער פּראָצעס אַ פערוויקעלטער.

אום אויסצוהערען די אַלע עדות פון די לינקע ליבעס איז דער לעצטער אַקט פון דעם גט-פּראָצעס, לעצטענס פאָרגעקומען ביי געשלאָסענע טירען, פונדעסטוועגען האָבען די צייטונגען זיך דאָך דערוואוסט, אַז סיי פראַנץ מאָלנאַר, סיי זיין פרוי סאַרי פעדראַק, זענען גערעכט און די בעשולדיגונגען פון ביידע האָבען זיך אַרויסגעוויזען אַלס אמת'ע. פילם שוישפּילערינס, שוישפּילער, פּיעסען-שרייבער און גלאַט טעאַטער-מענשען, זענען געווען עדות ביי דער געהיימער געריכטס-פערהאַנדלונג און עס האָט זיך אין ווין און אין בודאַפּעשט אָפּגעטאָן ממש חושך. דאָס גאַנצע טעאַטער-וועלטעל איז געגאַנגען אויף רעדלעך און אין די „הויכע פענסטער" האָט זיך געקאָכט אַ געהיימניספולע טעאַטער-קאַשע, וואָס צו איהר פינסטערקייט און געדיכטקייט איז נישטאָ קיין גלייכען.

דער סוף איז געווען, אַז דער ריכטער האָט זיך אָנגעכאַפּט פאַר'ן קאָפּ און האָט פעראורטיילט ביידע צדדים צו גט'ן זיך. וועגען די געלד-אָנגעלעגענהייטען, דאָס הייסט, וועגען דער געשיכטע מיט דער „מתנה" און מיט דעם „נדן" פון די 30 טויזענד דאָלאַר, פיהרען זיך די פּראָצעסען נאָך ווייטער.

די בעערדיגונג פון אדאלף קרויס

לאנג-יעהריגער פרעזידענט פון אינטערנאציאנאלען ארדען „בני-ברית“.

טשיקאגא. (י.ט.א.) צום ערשטען מאל אין דער געשיכטע פון „בני ברית ארדען“ איז געגעבען געווארען די העכסטע אויסצייכנונג פון ארדען דער צייכען „נעשה ונשמע“ מיט דער דאזיגער אויסצייכנונג איז בעעהרט געווארען דער ריכטער אדאלף קרויס, וועלכער איז שוין זייט 20 יאהר פרעזידענט פון וועלט ארדען „בני ברית.

ריכטער קרויס איז זייט 55 יאהר א מיטגליד פון ארדען „בני ברית“ ע איז אויך פ־עזידענט פון ערציהונגס ראט אין טשיקאגא. אין יאהר 1905, בעת די שלום-אונטערהאנדלונגען צווישען רוסלאנד און יאפאן אין פארטסמוט האט ער צוזאמען מיט יעקב שיף, זעליגמאן, אסקאר שטרויס און אדאלף לעווינסאן געהערט צום קאמיטעט, וואס האט איבערגעגעבען דעם גראף וויטע דעם מעמאראנדום געגען די פאגראמען און וועגען דער יודישער גלייכבערעכטיגונג אין רוסלאנד.

אין יאהר 1911 האט קרויס א. פיהרט מיט דער קאמפאניע, וואס האט געבראכט דערצו, אז דער האנדעלס-אבמאך צווישען רוסלאנד און אמעריקא איז אנולירט געווארען צוליב דעם, וואס די רוסישע רעגירונג האט נישט אנערקענט די אמעריקאנער פעסער פון די יודישע בירגער. דער דאמאלסדיגער פרעזידענט פון די פעראייניגטע שטאטען טאפט האט געשענקט דעם ה' קרויס אלס אנדענקונג די פעדער, מיט וועלכער עס איז אנולירט געווארען דער רוסיש-אמעריקאנער האנדעלס-טראקטאט.

קאנדאלענץ פון דער ענגלישער קעניגליכער פאר

צום טויט פון לארד און ליידי בערעסטעד.

לאנדאן, (יט"א) דער קעניג און די קעניגין פון ענגלאנד האבען איבערגעשיקט א ווארימע קאנדאלענץ-דעפעשע דער פרוי וואלטער לעווי, די טאכטער פון די פערשטארבענע לארד און ליידי בערעסטעד (מארקוס סאמיועל).

ווי מיר האבען שוין מיטגעטיילט איז לארד בערעסטעד און זיין פרוי געשטארבען אין איין טאג.

אויף דער לעצטער זיצונג פון שטאטראט אין לאנדאן האט דער לארד-מער פון לאנדאן געהאלטען א גרויסע רעדע וועגען דעם פערשטארבענעם, וועלכער איז געוועזן 36 יאהר ראטמאן אין לאנדאן און איינינגע יאהר אויך לארד-מער פון לאנדאן. דער שטאט-ראט האט אנגענומען א רעזאלוציע, אין וועלכער עס ווערען אויסגערעכענט די גרויסע פערדינסטען און די אפּערוויליגע ארבייט פון פערשטארבענעם, א דאנק וועלכער ער האט געוואונען די אכטונג און אנערקענונג פון זיינע מיטבירגער. אין דער רעזאלוציע ווערט אויסגעדריקט א הייסער מיטגעפיהל דער פאמיליע פון פערשטארבענעם.

אויך דער אויבערשטער ריכטער פון לאנדאן האט פאר די געריכטס-פערהאנדלונגען געהאלטען א רעדע, אין וועלכער ער האט געשילדערט די פערזענליכקייט פון פערשטארבענעם לארד בערעסטעד און זיין גייסטרייכע ענערגיע.

צאהן-ארצט
H. Lewita-Fuchs
פעטריקאווער 50, טעל. 22 36
אויפנאהם שעהן: פון 10 ביז 1 און פון 4 ביז 6.

אאויסגעשפראכענער אנטי-ציוניסט

איז דער איטאליענישער קאנסול אין ירושלים.

רוים. (יט"א). אלס גענעראל-קאנסול אין ירושלים איז בעשטימט געווארען דורך דער איטאליענישער רעגירונג דער דעפוטאט ארציא פעדראצי. דעפוטאט ארציא פעדראצי האט נאך דעם קריג איינינע מאל בעזוכט ארץ-ישראל און אין די פיל ארטיקלען, וועלכע ער האט איבער זיינע רייזען געשריבען, ווי אויך אין בוך, וועלכען ער האט פערעפענטליכט, האט ער זיך ארויסגעוויזען אלס שארפער געגנער פון ציוניזם.

איינינע זעהר שטארקע רעדעס האט ער אויך געהאלטען אין פארלאמענט דעם פאריגען יאהר, אין וועלכע ער איז ארויסגעטרעטען געגען דער ציוניסטישער בעוועגונג, וויל זי שטערט, לויט זיין מיינונג די איטאליענישער עקספאנסיע אויפ'ן מיטעללענדישען ים און זאל זיין אין ווידערשפרוך מיט די רעכט און טראדיציעס פון איטאליען און פון דער קאטוילישער קירך צו דער „פערא סאנטא“.

די בעשטימונג פון פעדראצי אויף דער דאזיגער וויכטיגער שטעלע אין ארץ-ישראל האט ארויסגערופען א געוויסע פערוואונדערונג אין די יודישע קרייזען אין איטאליען.

דייטשע אסימילאטארען

און דער פרא-פאלעסטינא קאמיטעט.

בערלין. (י.ט.א) נישט לאנג איז פארגעקומען די זיצונג פון דער הויפט-פערוואלטונג פון „צענטראל פעראיין פון דייטשע בירגער פון יודישען גלויבען“. עס איז אויסגעהערט געווארען א בעריכט פון דער טעטיגקייט אויף פערשידענע געביטען. די פערוואלטונג האט בעשטימט בעדייטענדע סומען אויף קולטור-פאליטישער אויפקלערונגס-ארבייט, אויף דער פערטיפונג פון וויסענשאפטליכער בעגרינדונג פון דער איינגלידערונג פון די דייטשע יודען אין דייטשען קולטורלעבען און ווירטשאפטליכען לעבען. עס איז בעהאנדעלט געווארען די פראגע פון דער שטעלונג, לגבי דעם פרא-פאלעסטינישען קאמיטעט אין דייטשלאנד. עס איז בעשלאסען געווארען דערווייל נישט פארמולירען די שטעלונג ביז וואנען עס וועט נישט ווערען בולט דער כאראקטער פון פרא-פאלעסטינא-קאמיטעט און זיין בעציהונג צום הויפט-פרינציפ פון צענטראל-פעראיין, אז די דייטשע יודען זענען נישט מעהר ווי א רעליגיעזע איינהייט און א מיטגליד פון דייטשען פאלק.

דער סענסאציאנעלער פראצעס פון פוקס-זאפלאטינסקי

פאר'ן אפעלאציע-געריכט.

ווארשא. 25. (טעלעפאניש). דאס אפעלאציע-געריכט אונטער'ן פארזיץ פון ריכטער זאבאראווסקי איז צוגעטרעטען צום בעטראכטען דעם סענסאציאנעלען פראצעס וועגען פאבאר-אפערעס מיט משה פוקס'ן און פולק. ד"ר זאפלאטינסקי'ן בראש. ווי בעוואוסט, האט דאס קרייז-געריכט דעם 1 טען מאי פ. י., נאך א 2-וואכעדיגער פערהאנדלונג, ארויסגעטראגען אין דאזיגען פראצעס פאלגענדען אורטייל: משה לייב פוקס, 76 י. א. איז פער'משפט געווארען אויף 4 יאהר תפיסה, אדער אויסבעסערונגס-הויז, מערזשאנט זיגמונד לישעצקי, ווערט פער'משפט אויף 1 יאהר תפיסה. משה פינטשעווסקי, 26 יאהר אלט אויף 6 חדשים תפיסה. ישראל אוקערט אויף 1 יאהר תפיסה. עטליכע אנגעקלאגטע זענען צוליב מאנגעל אין בעווייזען אינגאנצען בעפרייט געווארען.

געגען דאזיגען אורטייל האבען דערלאנגט אפעלאציע-אנקלאגעס די פער'משפט'ע און אויך דער פראקוראר.

צום נעכטיגען פראצעס אין אפעלאציע-געריכט האט זיך קיינער פון די אנגעקלאגטע נישט געשטעלט. אלס פערטיידיגער טרעטען ארויס די אדוואקאטען: פראקמאן, נאוואדווארסקי, פשדשינסקי, ניעדזיעלסקי, שמערלינג, סאבאטקאווסקי, וויעליקאחסקי, האפמאקל-אסטראווסקי, דעפ. שמיראווסקי, שאטענשטיין, שאמבארסקי און אנד.

אלס בעשולדיגער טרעט-ארויס דער ג. פראקוראר גיסענזאן, וועלכער איז ארויסגעטראטען אלס בעשולדיגער אין זעלבען פראצעס אין קרייז-געריכט און איז צו דעם צוועק ספעציעל דעלעגירט געווארען אויך צו דער אפעלאציע.

דעם נעכטיגען גאנצען טאג האט פערנומען דאס לייענען דעם רעפעראט פון פראצעס.

דער אורטייל ווערט ערווארט ארום דאנערשטאג.

די פערהאנדלונג ווערט בייגעוואוינט דורך א גרויסען עולם פובליקום.

קוטיסקער אויף דער פריי

בערלין, 25. (ספ. טעל.) דאס געריכט האט אויפ'ן פארשלאג פון די פערטיידיגער, וואס איז אונטערשטיצט געווארען דורך א צייגניש פון געריכטס-עקספערט פעראורדענט ארויסצולאזען אויף דער פריי דעם ארעסטירטען איוואן קוטיסקער, אייגער פון די הויפט-פיגורען אינ'ם בארמאט-פראצעס, וואס קומט איצט פאר.

4 בעל-הבית'ישע יודישע יונגע-לייט פערהאלטען אלס באנדיטען.

מאקווע, (יט"א) 8 באנדיטען האבען געמאכט אנ'אומגעלונגענעם אנפאל אויף דער קאסע פון ארבייטער קאאפעראטיוו אין זהעביגארודקע, אומאנער קרייז. אלע אכט באנדיטען זענען פערהאלטען געווארען. צווישען זיי זענען געוועזען 4 יודישע יונגעלייט פון אנשטענדיגע בעל-הבת'ישע עלטערן.

רעדאקציאנס-קאלעגיום:
מ. בראדערזאהן, ל. בראנט.
ח. י. ברוסטאווסקי, ב. זינגער
פעראנטווארטל. רעד.: ח. קויפמאן.
ארויסגעבער: פערלאג „נייער פאלקסבלאט“, פראדוציר-קאאפעראטיוו מיט באַ־האפטונג.

„די שווארצע כריזאנטעמע“.

עקזאטישער ראמאן. 5)

כריזאנטא האט זיך אונטערשיידט פון די איבעריגע יאפאנישע פרינצעסינס מיט איהר בעזונדערס העלען, ליכטיגען פנים, א דאנק וועלכען עס האבען זיך נאך בולט'ער רעפרעזענטירט איהרע אויסדרוקפולער שווארצע סאמעט-אויגען.

רופען האט מען זי גערופען „קאמאטסי“ אדער די „שווארצע כריזאנטעמע“.

אלס א געבוירענע אין דער עפאכע פון רעפארמען, האט זי בעקומען א מאדערנע אייראפעאישע ערציהונג.

שוין אלס זייענדיג ניין יאהר האט די פרינצעסין גערעדט אויסגעצייכענט פראנצויזיש, און צו עלף יאהר איז זי ביי א ריי לעהרערינס אדורכגעגאנגען די ספעציעלע „פרויען“-וויסענשאפטען, ווי די דערלערנונג פון גראציע, פלאסטיק, גימנאסטיק און פערשידענע סודות פון פלירט און קאקעטעריע.

צו דרייצען יאהר איז שוין כריזאנטא געווען א בעהערשערין פון מענער-הערצער, און אנ'איבערגעלאזטע, אלס „פוליעהרינע“ אויף דעם אייגענעם בעראט, האט זי זיך ארומגערינגעלט מיט א גאנצען שטאט, אנ'אמת'ע מחנה פון פערעהרער. די ראנדעוואו'ען פלעגט זי זיי צום-מעהרסטען בעשטימען אין פארק, אין וועלכען עס איז געווען א שפע פון לעבעדיגע בלומען-אלטאנקעס און גראז-גראטען. נאך גאר אין די יונגע יאהרען איז זי צוגעלאזט געווארען צום הויף פון מיקאדא און איז בעזונדערס געליבט געווארען דורך דער אימפעראטארין כארוקא.

צו פופצעהן יאהר איז דער פרינצעסין כריזאנטא בעשערט געווען צו דערזעהן פאריז, וואוהין זי איז אוועקגעפאהרען מיט איהר עלטערען לייבליכען ברודער, דעם פרינץ אלעשימא, וועלכער איז ארויסגעשיקט געווארען קיין פאריז דורך דער רעגירונג – ווי מען האט געשמועסט – כדי צו דערלערנען און גענוי צו שטודירען פינאנץ-וויסענשאפטען און אנדערע מלוכה'ש-עקאנאמישע געגענשטאנדען. עס האבען אבער גלייכצייטיג קורסירט קלאנגען, אז דעם פרינץ אלעשימא איז געגעבען געווארען א בעזונדערע מיסיע, עפיס אויסצופיהרען א שליחות פון גרויסער מלוכה'שער בעדייטונג.

3.

כר זאנטא אין פאריז.

ווען כריזאנטא איז אנגעקומען קיין פאריז, זענען די איינדרוקען, וואס די אינטערעסאנטסטע וועלט-שטאט האבען געמאכט אויף איהר, דער יונגער פרינצעסין, געווען אזוי שטארק, אז זי האט די ערשטע נאכט ממש מיט אנ'אויג נישט צוגעמאכט, נישט אכטענדיג אויף דער שטארקער מידקייט פון דער לאנגער רייזע.

שוין דער „גראנד האטעל“ אליין, אין וועלכען זי האט זיך אפגעשטעלט האט זי שטארק איבעראשט מיט דעם אויסערגעוועהנליכען קאמפארט. דער אויסזיכט פון איהר פענסטער אויף כמעט גאנץ פאריז האט זי פערטראגען אין א נייער, גישט-אויסגעפארשטער וועלט פול מיט פרייד, רייץ און לוסט.

די רייכקייט פון די טואלעטען, די שימערירענדיגע, פערפיהרערישע מאגאזינען, דער ים פון נייע אונבעקאנטע געגענשטאנדען, אנגעטועכצען, חפצים – דאס אלץ האט געמאכט אויף איהר א מעכטיגען רושם

אויפ'ן צווייטען טאג נאכ'ן אנקומען קיין פאריז האט דער פרינץ אלעשימא געבעטען די האטעל-דינערשאפט זאל מעלדען זיין שוועסטער, אז ער וועט זיך צוריקקעהרען אין אווענד.

די פופצעניאהריגע פרינצעסין האט בטבע געהאט א לעבענסלוסטיגען, אונטערנעהמערישען כאראקטער, און פאר איהר עלטער איז זי פיזיש און גייסטיג געווען שטארק ענטוויקעלט. געפינענדיג זיך אפט ביים הויף אין א פערשידענארטיגער געזעלשאפט פון אריסטאקראטישע, פירשטליכע הייזער, האט כריזאנטא דערווארבען א סך גלויבען אין די אייגענע כוחות און בכלל זעלבסשטענדיגקייט.

די מזרח-אומגעבונג אין דערהיים, די ספעציעלע צערעמאניאלען האבען אבער אפט איהר בעשווערט די פרייהייט פון אירע בליהענדע בעוועגונגען..

זי פלעגט דארט זעלטען זיין אליין מיט זיך, אפילו אין דעם אייגענעם פאלאץ, און איצט, אז זי איז געקומען אין דער גרויסער וועלט-שטאט, א נישט-ארומגערינגעלטע פון די בליקען פון די היימישע, האט אנ'אומבעקאנט געפיהל ארומגענומען איהר גאנצען וועזען.

– איך בין היינט אליין! – האט זי מיט התפעלות אויסגערופען – איך בין איינע אליין אין פאריז, און איך וויל זיין פריי, אינגאנצען פריי, ווי א פויגעל, וואס פליהט דרייסט און ריידיג צו די אונבעגרעניצטע בלויע הויכענישען פון הימעל!

זי האט שנעל אראפגעווארפען פון זיך די דעק, און זיך אויפגעזעצט אויפ'ן בעט. דערנאך איז זי אין דעם בלויזען נאכטהעמד צוגעלאפען צום פענסטער, וואו זי איז געבליבען שטעהן, ווי א צוגעשמידטע.

אין דרויסען איז געווען פולער פונקען־ערבליה פון פריהלינג וואס האט געלאקט און גערופען מיט אלע זאפטען און קרעפטען פון יוגענד און פרייד.

די פענסטער פונ'ם נומער, אין וועלכען עס האט געוואוינט די פרינצעסין זענען ארויס צום בולוואר פון די קאפוצינער. די ריזיגע בעוועגונג אין גאס, די אויסערגעוועהנליכע הייטערקייט האט ממש מיט צוואנגען געצויגען צו זיך. איהר האט ארומגעכאפט א ליידענשאפטליכער פערלאנג, וואס שנעלער אריינצוווארפען זיך אין דעם קאכעדיגען מענשען-ים.

פראנקרייך האט די פרינצעסין געקאנט פון דער שענער ליטעראטור, פון לייענען די ראמאנען פון מאפאסאן, מארסעל פרעוואָ, וויקטאר הוגא..

די שטימונג ביי כריזאנטא'ן איז פון תמיד אן געווען א בעהויבענע, א האלב-ראמאנטישע, האלב-עקסצענטרישע, און בלויז די גוטע ערציהונג האט א ביסעל איינגעהאלטען די שטורמישקייט פון איהר נאטור.

אוועקפאהרענדיג פון טאקיא, האט זיך די פרינצעסין קאטעגאריש אפגעזאגט צו מיטנעהמען מיט זיך איהר גובערנאנטין. צום ערשטען מאל אין איהר לעבען האט זי זיך געפיהלט גליקליך מיט דער פלוצלונגער איינזאמקייט און אליינקייט – גליקליך, ווי נאך קיין מאל נישט!

עס איז שוין געווען עלף א זייגער.

זי האט זיך אויפגעזעצט אין איהר נעגליזש אויף א פלוישענעם פאטעל געגען דעם גרויסען טואלעט-שפיגעל, און זיך אויפמערקזאם בעטראכט.

– ס'ארא קליינינקע איך בין! – האט זיך ביי איהר ארויסגעריסען אנ'אויסרוף.

– איך בין אבער זעהר שעהן, און די הארמאניע פון מיין פיגור מיט מיין פנים ווירקט, אודאי, אויסגעצייכענט אויף די מענער, ווירקט בעצויבערנד, א ראיה – ווען ס'וואלט נישט געווען אזוי, וואלטען דאך מיך די פראנצויזען נישט אזוי נייגעריג בעטראכט, און נישט מכבד געווען מיך מיט אזעלכע ענטציקטע שמייכלען און... אויך די פראנצויזינס וואלטען דאך מיך נישט בעווארפען מיט אזעלכע בייזע, נישט-פערגינערישע בליקען – ווען די מאנסביל וואלטען געבליבען גלייכגילטיג צו מיר.

אזוי האט מיט צופרידענהייט געטראכט די „שווארצע כריזאנטעמע“, פונאנדערקאמענדיג איהרע לאנגע פעך-שווארצע האאר וואס זענען פאלענדיג ארונטערגעפאלען אויף איהרע פרעכטיגע נאקעטע מאטע שולטערן.

(פארטזעצונג קומט)

בעקאַנטמאַכונג.

די בעוואוסטע וואַר־שאַווער פירמע א. נ. **J. KRZYPOW** האָט ערעפנט —:— אין —:—

לאָדז, 16 בענעדיקטא 16

א מעבעל־לאַגער

קויפט און פערקויפט אַלערליי מעבעל, דיוואַנעס, נײ־מאַשינען, ווי אויך גאַרדע־ראָבען, אַנטיקען און פעלצען. כ'קויף פיאַנינאָס, אין כ'צאָהל די העכסטע פרייזען קומט און איבערצייגט אייך 682

וואַרנונג!

דערמיט וואָרען איך די ה"ה צאָהן־דאָקטוירים, ווי אויך די ה"ה צאָהן־טעכניקער נישט צו קויפען דענטיסטישע מאַטעריאַלען פון אונבעקאַנטע פערזאָנען, ווייל דאָס 25 ד. ח איז פערלוירען געוואָ־ען (עוו געוואָרען צוגעגנב'עט) א וואַליזע מיט פערשידענע דענטיסטישע מאַטעריאַלען.

B. HAMBURGER, Łódź, Piotrkowska 89, tel. 22-25.

בעמ.: דער עהרליכער פינדער ווערט געבעטען געגען הויכע בעלוינונג צו ווענדען זיך אויף דער אויבנדערמאָהנטער אַדרעס. 616

תלמוד־תורה גדול נרינער מאַרק,

ליפּאָווא 31 מאַכט בעקאַנט, אז די יעהרליכע

גענעראַל־פערזאַמלונג

קומט פאָר עס 2 פעברואַר יום ד' תרומה 6 אָוונד מיט פאָלגענדען סדר היום: 1) ערעפנונג, 2) וואַהלען פון א פּרעזידענט אויף דער פערזאַמלונג, 3) בעריכט פונ'ם 1926 יאָהר, 4) וואַהלען פון א פערוואַלטונג און 5) פערשידענע פאָרשלאַגען.

בעמערקונג: ביי נישט־גענוגענדע צאָהל מיטגלידער וועט פאָרקומען צום צווייטען טערמין אין דעם זעלבען טאָג פינקטליך 8 א זייגער און אָוענד ביי יעדער צאָהל מיטגלידער. 613

די פערוואַלטונג.

שטאָפּערינס

ווערט געזוכט ביי 169

מאַלינאָווסקי, שענקעוויטשא 7.

עד מתי עצל תשכב?

ווי לאַנג וועסטו וואַרטען מיט דיינע איצטיגע און פאַר־מלחמה'דיגע וועקסלען?

מתי תקום משנתך?

ווען וועסטו קומען אין ביוראָ

17 פּעטריקאָווער 17

2־טען הויף, פּאַרטער, דורכגאַנג זאַכאָדניא 52, וואו ס'ווערט ערלעדיגט און געשריבען אַלערליי ביטעס לויט'ן אוסטאַוו, קלאַוזולעס, זאַבעזפּיעטשעניעס אויף אַלע שטעדט אין פּוילען, אַפּעלאַציעס, אָפּאָזיציעס, אַרוואַלאַניעס, רעקורסען, וועגען פּעטער אין קאָמיסאַריאַט־רושאָנדו, ביטעס וועגען דירה און אוזשאָנד ראָזיעמטשי און אין אַלע פּאָליציי־בעציִרקען, שותּפות־אַקטען, סטאַטוטען, אַקטען אינטערציזיעס, אַקטען דאַראָווינעס, קאַרנע ספּראָוועס, ווי אויך איבערזעצונגען אין אַלע שפּראַכען.

רעכט־קאָנסולענט י. מאַנעלאַ,

פּעטריקאָווער 17, זאַכאָדניא 52

שנעל, רעיעל און ביליג!

לעטשניצע פון דאָקטוירים־ספּעציאַליסטען

בזשעזשינער 11, טעל. 37-63

אָפען פון 9 פריה ביז 7 אָוענד

ד"ר וואַליִנסקי	נאָז, האַלז, אויערן־קר.	4—3
ד"ר הערשנער	קינדער־קראַנקהייטען	12—9½ 5—4
ד"ר שיפּמאַן	אינערליכע קראַנקה.	1—11 6—5
ד"ר לובימש	הויט־און געשלעכט קר.	2—12
ד"ר שמירגעלד	נערווען און גייסטיגע קר.	3—1
ד"ר גאָלדבלאַט	אויגען־קראַנקהייטען	2—12.30
ד"ר עליאַסבערג	כירורגישע קראַנקה.	— 1
ד"ר בערגמאַן	פרויען און געבורטס־הילף	4—3

קוואַרץ־לאַמפּע, שפּריץ־שטראָמען, ווי שטעמפּלען א. ז. וו. באַקען־שטעמפּלען, קינסטליכע בערג־זון־בעשטראַהלונג און שפּריצונגען, מאַסאַזשען, עלעקטריזאַציע, עקספּערטיזעס. אויף פערלאַנג — וויזיטען אין שטאָט. — אין לאַבאָראַטאָריום ווערען געמאַכט אַלע ערט אַנאַליזען, ווי אויך פּלעגמעס און בלוט. 2120

אימפּפונגען געגען שקאַרלאַטין.

ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געוואָרען א רענטגענאָלאָגישער קאַבינעט עס בעהאַנדלען:

ד"ר זילבערשטיין	צאָהן־אַרצט	2—10 נ"מ.
ד"ר לאַזשינסקא סטאַראָפּאָלסקא	צאָהן־אַרצט	7—3

קינסטליכע ציינער, קראָנען, פּלאָמבען א. ז. וו.

די לעטשניצע איז אויך טעטיג זונטאָג.

Akuszerka

E. Sklarowa

האָט זיך איבערגעצויגען פון פּאָמאָרסקא 35 אויף

זיעלאָנא 47, וו. 18

נעבורטס־הילף פּריוואַט און פאַר מיטגלידער פון דער קראַנקען־קאַסע. 903

Dr. ADAM

Grosglik

Al. Kościuszki 27, tel. 51-78

הויט און ווענערישע קראַנקה. רענטגען און ליכט־הייל אינסט. נעמט אָן פון 4—7 אין אָוענד.

Dr. med. **Ludwik**

Rapeport

Pr. Narutowicza 25 (Dzielna) tel. 44-10.

ספּעציאַליסט פאַר נירען, בלאָזען און האַרן־קראַנקהייטען. נעמט אָן פון 1 ביז 2 און פון 4 ביז 7 אָוענד.

Dr. med.

Braun

פּאָלודניאָווא 28

טעלעפאָן 40-26

ספּעציאַל־אַרצט פאַר הויט און וועגערישע קראַנקהייטען און מענער־שוועכע.

בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ־ליכט (האָר־אויספאַל)

נעמט אָן פון 9—12 פריה און פון 5 — 8 אָוענד

Dr. med.

A. MAZUR

נאַרוטאָוויטש (דזשעלנאַ) 44

טעלעפאָן 22-44.

אויערן און האַלז קראַנקהייטען שטימע און שפּראַך־פעהלערן (שטאַמלען א.אַ.וו.) נעמט אָן פון 12—2 און פון 6³⁰—8 אָוו.

טיכטיגע

אגענטן!

מיט גוטע רעפערענצען קענען זיך מעלדען אין דער זייף פאַבריק העלבאַך־נאָם 27 פון 7-8 אָוענד.

געלעגענהייטליך

צו פערקויפען

2 האַנד־רענדער־קעפּ 156ער און 184־ער, ווי אויך פוס־מאַשינען 156־ער און 180. זאַכאָדניא 26, ב. פוקס.

Zagubiony

Weksel na Zł. 42 pł. 31 Stycznia 1927 r. wystawca L. Gulbas' Brzezinska 53 na zlecenie "M. Werdyger. Weksel powyższy zostaje unieważniony. Znalazca zechce takowy zwrócic do N. Kupfera, Łódź, Konstantynowska 14

קאַרנאַוואַל

פון דער

יודישער פרעסע

דעם 29־טען יאַנואַר ה. י.

אין „אימפּעריאַל"

היינט הויבט זיך אָן דער פאָרפעדקויף פון בילעטען אויפ'ן באַל.

בילעטען קען מען בעקומען אין רעדאַקציע פון „נייעם פאָלקסבלאַט" (פּעטריקאָווער 21) פון 11—2 מיטאָג און אין רעדאַקציע פון „לאָדזער טאָגעבלאַט" (פּעטריקאָווער 16) פון 6 ביז 9 אָוונד. עס האָט זיך שוין אויך אָנגעהויבען דער פערקויף פון הנחה־בילעטען פאַר מיטגליד דער פון יודישען ליטעראַטען און זשורנאַליסטען פעראיין.

מעבעל

אין גרעסטען אויסוואַהל רעיעל און ביליג

מיט די בעסטע בעדינגונגען בעקומט מען נאָר ביי ה'

ווינטער, הילינסקי 41,

פּראָנט־געשעפט 469

כ'קויף אַלט מעבעל און צאָהל די העכסטע פרייזען

לונגען־קראַנקהייטען!

רעקאָמענדירט דורך די ה"ה דאָקטוירים

Balsam Thlocolan Aqe

פון סוכאָטעס, בראָנכיט, הוסט

פערלייכטערט ביים פּלעגמע, פערשטאַרקט דעם אָרגאַניזם און דעם ועלבסטגעפיהל פון קראַנקען, פערגרעסערט די וואָג פון קערפּער

„Balsam Thlocolan Aqe" פערקויפען אַפּטייקען.

פערלאַנגט נור אין אָריגינעלער פּאַקונג פון דער אַפּטייק 2941

A. Gąsecki w Warszawie, ul. Leszno 41

זאַפאַרט איבערצוגעבען

א גרויס געוועלב

מיט א גרויס צימער, בעסטען צענטרום פאַר מאַנופאַקטור. צו ערפאַהרען וואָסאַדניא 19, פראָנט 1. שטאָ ביי מ. ליססער. 64

דאַנטיסט און צאָהנטעכניק

י. ביטענסקי

קאָנסטאַנטינער 5

נעהמט אָן אַלע טאָג פון 9 פריה ביז 8 אָוענד.

פּרייזען ביליג! פּלאָמבירונג אָהן נעצשמערץ

Dr. med.

W. Eychner

פרויען־קראַנקהייטען און אַקושעריע

זיך איבערגעצויגען אויף זגערזשער 11 טעל. 34-72.

נעמט אָן אין דער לעטשניצע פּעטריקאָווער 294 פון 12—2 מיטאָג אין דער היים פון 6-8 אָוו.

Dr. Z.

Rakowski

ספּעציאַליסט פאַר אויערן, נאָז, האַלז, און לונגען־קראַנקהייטען.

קאָנסטאַנטינאָווסקא 9

טעלעפאָן 27-81.

שפּרעכשטונדען פון 12 ביז 2 און פון 5 ביז 7. נעמט אויך אָן אין לעטשניצע זגערזשער 17 פון 10—11 און פון 2—3 נ.מ.

Dr. med

STUPEL

Szkolna 12

ספּעציאַליסט פאַר הויט, האָר און וועגערישע קראַנקהייטען, מענער־שוועכע, רענטגען־שטראַהלען און קוואַרץ־ליכט, עלעקטראָ־טעראַפּיע.

נעמט אָן פון 6—9 אין אָוענד, פרויען—12 ביז 3 נאָכמ. 873

Dr. med.

H. Lajchter

קאָנסטאַנטינער 9.

רוג זאַכאָדניע טעל. 49-66

צאָהן־כירורג

ספּעצ. פון כירורגישע קראַנקהייטען ווי: שטשענקעס, גומעס, דזשאָנסלעס, צאָהן־פּיסטעלעס א.ז.וו. נעמט אָן פון 1—3 און פון 7—9 אָוו. זונטאָג 10—12.

Dr. med.

L. Pikielny

ספּעציאַל־אַרצט פאַר נירען, בלאָזען און האַרן־קראַנקהייטען

Nawrot 8,

telefon 19-90.

עמפּפאַנגט פון 4—7 אָוו. 1491

— ד"ר —

י. הערשפינקעל

Zawadzka 15,

telefon 11-87.

— — ספּעציאַליסט פאַר — —

קינדער־קראַנקהייטען.

נעמט אָן אינדערהיים פון 8—10 פריה און פון 3—5 נאָכמיטאָג און אין לעטשניצע „פּאָמאָץ". [illegible]

לעטשניצע פון דאָקטוירים־ספּעציאַליסטען

און ערצטליך־דענטיסטישער קאַבינעט

זגיערסקא 17, טעל. 16-33.

ד"ר ראַקאָווסקי	נאָז. האַלז. אויערן קר.	11-10 3-2 6½—7½
ד"ר רושאַנער	הויט־און געשלעכט־קר.	11—10 2—1
ד"ר גאָלדשטיין־פּאָראַק	אויגען־קראַנקהייטען	2-1 8-7
ד"ר יוסטמאַן	נערווען־קראַנקהייטען	2—12
ד"ר ראַזענצווייג	קינדער־קראַנקהייטען	12-10 5-4
ד"ר פּאַפּיערני	פרויען־און געבורטס־הילף	1-11½ 6-5
ד"ר קאַמאַר	כירורגישע־קראַנקהייטען	4-3 2-1.1
ד"ר וויינבערג	אינערע הערץ לונגען־קר.	1-11 7-5½
ד"ר סטופּעל	רענטגען	6-4 12-10
א. גראָדזענטשיק	צאָהן־אַרצט	7—3
נ. ראָזעס	צאָהן־אַרצט	2—9

צאָהן־פּאָמערהיילונג, בעלייכטונגען, קראָנען, מאַסטען, א. אַ. וו.

ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געוואָרען

רענטגענאָ־לאָגישער קאַבינעט

היילונג פון הויט־קראַנקהייטען פון קאָפּ (פּאַרך) מיט רענטגענשטראַהלען, פאַר בעשטראַהלונג און דורכלייכטונגען, קוואַרץ־לאַמפּע, דיאַטערמיע, עלעקטריזאַציע, אַלע מעגליכע אַנאַליזען. א קורס פאַר מאַסלער.

אימפּפונגען געגען שאַרלאַך (שקאַרלאַטין) פון 4—5 נאָכם.

די לעטשניצע איז אויך אָפען זונטאָג.

הדיוט אין ד״ר שטאָט.

מאַסאַזש־און הייל־גימנאַסטיק־שולע

און קאַבינעט

פון דר. מעד. ב. שמירגעלד

צעגעלניאַנאַ 6, טעל. 51-89

ריקענביינער־פערקרימונגען, פּאַראַליזען, נערווען־שמערצען, פעט־זוכט, אַרטרעטיזם, שטיהל־פערשטאָפּונג, גינעקאָלאָגישע מאַסאַזשען, בעהאַנדלונג פון פיזיש שוואַכע קינדער (גרופּען). נאָך דעם ענדיגען די שולע, ווערט אַרויסגעגעבען א צייגניס.

עמפּפאַנג פון 3 ביז 5.

אַבאָנעמענטס־פּרייז:

[illegible] 4.00 זלאָטעס. [illegible] 50 גראָשען [illegible]

אַנאָנסען־פּרייז: [illegible]

Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brustowski i B. Silberberg. Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman

Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.